

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 50.—
za en mesec . . . „ 4.50
za Nemčijo celoletno . . . 55.—
za ostalo inozemstvo . . . 60.—

V Ljubljani na dom

za celo leto naprej . . . K 48.—
za en mesec . . . „ 4.—
V opravi prejetih mesočno . . . 3.50

Sobotna izdaja:

za celo leto K 10.—
za Nemčijo celoletno . . . 12.—
za ostalo inozemstvo . . . 15.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petstvrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 50 v
za dva- in večkrat . . . 45 „
pri večjih naročitih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarifi.

Poslano:

Enostolpna petstvrsta K 1.—
Izdaja vsak dan izvenemilne delje in praznike, ob 3. uri pop. Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravištkega telefona št. 50.

Slovanska manifestacija.

SPREJEM SLOVANSKIH GOSTOV.

Ljubljana si je nadela praznično lice. Že zdavnaj ni po mestu vihralo toliko zastav kakor te dni, ko bivajo med nami odlični slovanski gostje. Težke so razmere, v katerih živimo; za vsak korak, ki ga namerjaš napraviti, moraš imeti posebno dovoljenje. Pokazati ne smeš, kar tako globoko čutiš v svojem srcu. V verige vko- van, tlačen k tlom, preživlja slovanski narod sedanje že itak težke čase. Zavest pa, da mora tega enkrat biti konec, da mora zasijati solnce svobode, ta zavest je globoko vkoreninjena v srcih našega ljudstva in ne more je izruvati nobena sila. To je ponovno dokazal včerajšnji dan, ko so prihajali med nas iskreno ljubljani bratje od severa in juga. Kljub strogim policijskim odredbam je slovanska prestolnica sprejela svoje bratske goste, kakor more le sprejemati brat brata. Pred glavnim kolodvorom se je zbrala množica, da si videl samo glavo ob glavi, kamor ti je seglo oko, a tam v sredi pa pestri cvet našega slovenskega ženstva v narodnih nošah.

Dunajski brzovlak, s katerim so se vozili naši severni slovanski gostje, je imel precejšnjo zamudo, kljub temu pa je tisočera množica potrpežljivo čakala, da prikaže svoje brate. Na peronu so pričakovali slovanskih gostov vsi udeležniki posvetovanj Narodnega sveta in oni že dospeli slovanski gostje, tako Poljaki dr. vitez Glombinski in dr. Czernecki; Čehi: Klofač, dr. Šimek in dr. Veverka, te naši: dr. Budisavljevič, dr. Lorković, dr. Joso Sunarič, dr. Šimrak, dr. Korošec, dr. Tavčar, dr. Benkovič, Brenčič, Gostinčar, Pogacnik, dr. Ravnihar, dr. Rybař, Spinčič, dr. Vrstovšek, dr. Cervar, Ribnikar, dr. Triller, Turk, dr. Wilfan in dr.

Vlak je privozil v slavnostno okrašeno postajo. Z viharim vzklikanjem »Živeli Čehi!« »Živeli Poljaki!« je občinstvo sprejelo svoje mile goste. Slovensko ženstvo jih je pozdravilo s cvetjem in spremilo nato ob zvokih himne »Hej Slovani« skozi postajno poslopje na trg pred kolodvorom, kjer jih je neštevilna množica, gredoče skozi špalir naših žena in deklet v narodni noši sprejela s prekipevačim, nepopisnim navdušenjem. Ploha cvetja se je vsula naje in ponovnega vzklikanja ni bilo ne konca ne kraja.

V imenu ljubljanskega mesta je pozdravil goste

župan dr. Ivan Tavčar:

Mili gostje!

Z Vašim ljubim prihodom doživela je bela Ljubljana dan, ki bo zapisan z zlatimi črkami v zgodovini avstrijskega Jugoslovanstva!

S severa prihajate zastopniki mogočnega poljskega naroda, ki se zmagonosno dviga iz stoletnega svojega trpljenja; od tam prihajate zastopniki našega ljubljene- ga češkega naroda, ki nam je v veliko korist voditelj in vzor. Z juga pa prihajate zastopniki srbohrvatskega naroda, s katerim smo se rodili v eni zibel in s katerim hočemo prebiti v eni hiši. Počastili ste naše mesto, da se skupno z vrlimi poslanci našega ljudstva posvetujete o najvažnej- ših zadevah, ki se tičejo srečnega in krepkega razvoja slovanskih rodov. Vaša po- svetovanja in Vaši sklepi se bodo globoko vrezali v naše jugoslovanske duše!

Pri vstopu v mestno občino Vas torej v imenu prebivalstva deželne prestolnice iz dna svojega srca pozdravljam!

Prihajate k nam kakor preroki, ki nam obetajo lepšo prihodnost, mi pa Vas ob- dajamo s svojim navdušenjem, s svojo lju- beznijo in s prepričanjem, da so minuli ti- sti časi, ko je Slovan v Avstriji si štel v čast, opravljati hlapčevska dela! Mi hoče- mo biti sami svoji, ker nam nikakor ne gre v glavo, da bi potoki krvi, ki so tekli po očiščih, nam pomenjali pogubo, drugim vstajenje. Ali vstajenje mora biti tudi še in v imenu tega vstajenja Vas po- zdravljamo. Vas običamo. Vas pritiska k srcu.

prebivalstvo tega mesta in njega župan! Blagoslovljen bodi Vaš prihod, blagoslov- ljeno bodi Vaše delo!

Županu je odgovoril načelnik »Češke- ga Svaza«

František Stanek:

Mili prijatelji, dragi bratje! Zopet smo dospeli k Vam v Ljubljano, ko praznujete v svoji zgodovini velepomembni dan, dan ko ustanovljate za ves svoj narod skupno vrhovno organizacijo, svoj Narodni svet. Ob našem prihodu so nam pred očmi ure, ki smo jih preživeli skupaj z Vami v naši Pragi. Dnevi, ki jih doživljate sedaj v Ljub- ljani so velikanskega pomena ne samo za jugoslovanstvo, marveč tudi za nas sever- ne Slovane, za nas Čeha in za Poljake. (Klici živeli Čehi in Poljaki.) Te ure, ki jih doživljate Vi, so nam v tolažbo in nam jamčijo končno zmagoslavje

Zato se zahvaljujemo Vam predstavljateljem ljubljanskega mesta in slovenskega naroda. Pozdravljamo Vas zastopnike troedinega naroda Hrvatov, Srbov in Slovencev, ki stojite z nami na eni in isti črti in ki hočete doseči, da živi- te skupaj v eni hiši.

Cenjeni gospod župan! Zahvaljujem se Vam za prirčni sprejem, ki ste ga nam priredili v prestolici slovenskih dežel. Vo- zeč se po Vaših pokrajinah smo od meje bili deležni navdušenega sprejema Vašega ljudstva.

Prinašamo Vam pozdrave celokupne- ga češkega naroda ter pozdravljamo zlasti slovensko ženstvo. Slovenski narod, ki ima tako ženstvo, ne more poginiti ter mora doseči svojo samostojnost. (Klici ne odne- hamo.) Hvala Vam za Vaš pozdrav in sprejmite naše pozdrave bratov s severa, ki so prišli med Vas. (Klici živeli.) Kličem Vam pozdrave želeč, da nas najde brat- stvo v življenju in smrti tudi v bodočih časih.

Za Stanekom je govoril bivši minister

dr. Stanislav Glombinski:

Dragi bratje Slovenci! Izvolite spre- jeti zahvalo Poljakov za prisrčen sprejem, ki ste ga nam danes priredili. Vedite, da ne prihajamo k Vam kot gostje, ampak kot krvni bratje, ki Vas iskreno ljubijo. Dolgo časa smo si bili tuji, nismo se poznali, toda zblížala in združila nas je vojska, ki nam je v vsej svoji grozi pokazala nova pota,

se klanjamo Poljaki. Ta mož je razumel klic po svobodi, razumel je, da morejo na- rodi zidati le na svoje lastne sile in da morajo svojo osvoboditev pričeti pred- vsem na gospodarskem in kulturnem po- lju. Le na tej podlagi je mogoča zdrava dr- žavnost.

Sprevod v mesto.

Med nepopisno navdušenimi pozdrav- nimi vzklikanji so se gostje posedli v pri- pravljene kočije. V prvem vozu je sedel poslanec Stanek v spremstvu župana dr. Tavčarja in podžupana dr. Trillerja. V dru- gem vozu ekselencia dr. Glombinski s po- slancem dr. Korošcem; v tretjem grof Aleksander Skarbek s poslancem dr. Rav- niharjem; v četrtem poslanec Vaclav Klo- fač, dr. Czernecki s poslancem dr. Pogac- nikom; v petem poslanec Kalina, Franta s poslancem Jarcom; v šestem poslanec dr. Soukup s poslancem Spinčičem; v sed- mem poslanec Okleštek, poslanec Vanek, poslanec Sedlak s poslancem dr. Benkovi- čem; v osmem dr. Sunarič s poslancem dr. Verstovškom; v devetem Ivo Grisofano, Ribičič s posl. Brenčičem; v desetem dr. Perišič z dr. Wilfanom, v enajstem dr. Drinkovič s Smodejem, v dvanajstem dr. Šimrak in Lovriček.

Nepregledne množice, ki so tvorile špalir, so navdušeno pozdravljale in s cvetjem obsipavale slovanske goste, ki so se peljali po Cesti na južni kolodvor, po Dunajski cesti, Sodni ulici, Miklošičevi cesti do hotela »Union«.

Občinstvo se je šele za vozovi zgr- nilo v svečanosten pohod, vzklikajoč in prepevajoč slovanske himne, pohod pravi- mo, kajti rediteljem se je zaukazalo, »da polagajo sporazumno s c. kr. varnostno stražo posebno paznjo na varnost občin- stva in da iz teh razlogov ne puste ljudi stopati iz vrst in drveti k vozovom«, ter je bilo »spremljanje vozov v obliki pravca- tega sprejema prepovedano«. Občinstvo se je v polni meri pokorilo tem modrim in smotrenim zapovednim in prepovednim odredbam g. c. kr. vladnega svetnika in policijskega ravnatelja in ljubljanska poli- cijska kronika je bila tako nesrečna, da ni mogla zabeležiti za vso to »vožnjo v na- vadnem diru« niti najmanjšega, dobro in zlo došlega dogodka.

Pred hotelom »Union«.

Po vseh ulicah, ki vodijo s postaje ju- žne železnice v mesto, so se vsipale mno- žice na Miklošičevo cesto, pred hotel »Union«, hiteč, kolikor le mogoče, da pre- hite vozove in ponovno pozdravijo svoje mile goste. Komaj in komaj so se prerili vozovi skozi vso silo ljudstva, ki se je zbi- ralo tamkaj in čigar število je naraščalo od trenutka do trenutka, dokler ni bila do- besedno nabita vsa široka cesta od franči- škanske cerkve in skoro vse do Sloven- skega trga. In vse te ogromne mase je bil en sam »Živio!«, naravnost zaglušujoč, za- nemljajoč vse drugo. In vse to prenavdu- šeno vzklikanje se je le še podvojilo, po- trojilo, ko so gostje s svojimi spremljevalci stopili na balkon. Zopet in zopet se je oga- sila vsenaša himna »Hej Slovani«, a ko je videla množica, da namerava izpregovoriti predstavitelj češkega naroda poslanec Sta- nek, ni bilo vzklikov »Živeli Čehi!« ne kra- ja ne konca.

Poslanec Stanek je dejal:

Dragi bratje! Prišli smo kot gostje v

vašo sredo, v vašo Ljubljano, zavedajoč se, da smo močni le v skupnem delu. Ta naša skupnost mora premagati končno vse naše neprijatelje.

Pri- šli smo k vam z zavestjo, da vršite veliko delo tu na našem slovanskem jugu, prišli smo k vam, da se radujemo z vami ob vaših uspehih. Naj živi jugoslovanski na- rod!

Po burnem odobravanju in vzklikanju je nagovoril množico še zastopnik Poljakov dr. vitez Glombinski:

Dragi bratje! Iskrena vam hvala za vašo ljubezen. Vaš sprejem nas je prese- netil. Vedite, da bijejo naša poljska srca za vas in vedite, da se čutimo danes Po- ljaki Slovane.

Naj živi

Ljubljana, živio Slovenci, Jugoslovani!

»Živeli Poljaki!« »Živela Poljska!« je odmevalo kakor silen vihar iz tisočere množice, ki je nato burno zahtevala, da bi izpregovoril načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec. Ko je stopil dr. Ko- rošec v ospredje na balkonu, je navduše- nje priklopelo do vrha. A dr. Korošec ni govoril, ni smel govoriti. V pravni, ustavni državi, v središču Slovenije, je moral mol- čati predstavitelj narodove želje in volje, ker bi bile sicer vse nadaljnje slavnosti prepovedane. Množica je umevala, se združila v veličastno himno »Lepa naša domovina« in se potem mirno začela raz- hajati.

Skupna večerja v hotelu »Union«.

V hotelu »Union« je bila po sprejemu gostov prirejena od narodnega ženstva skupna večerja za došle češke, poljske, srbske in hrvatske goste.

Kot prvi je pozdravil došle goste pod- župan dr. K. Triller, ki je v svojem nagovoru naglašal, da je ljubljansko ob- činstvo samo dokazalo, da seme, ki so je zasejali naši poslanci po vsem jugoslovan- skem ozemlju, ni padlo na nerodovitna tla. Naša bela Ljubljana je pritiskala vse goste iz severa in jugovzhoda kot brate na svoje srce ter kličie tudi češki in poljski narod na pobratimstvo. (Živeli!)

Nato je nazdravil gostom predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec: Dragi bratje! Kadar sem Vam govoril, da smo Jugoslovani z Vami, da Vas ljubimo, ste mogli dvomiti na upravičnosti mojih besed, ste mogli dvomiti, da narod res mi- sli tako, kakor sem Vam zatrjeval. Danes pa je narod pokazal, da je enega srca z nami, da čuti tako, kakor čutimo mi. Spre- jel Vas je s plamtečo, nikdar vsahnečo lju- beznijo. Vi Čehi ste naši učitelji. Vam ve- lja naša goreča ljubezen v prvi vrsti. Toda o tem danes ne bomo razpravljali.

Toda, kar je bilo današnji dan velikih in važnih dogodkov, eno z mirno dušo lahko trdim, da je bilo najvažnejše, da se je vršil danes na ljubljanskih tleh prvi veliki in važni politični govor iz ust zastopnikov polj- skega naroda. Visoko je vzplamtel ljubezen našega naroda do bratskega polj- skega naroda.

Bratom Hrvatom in Srbom stiskamo danes radostno roke. Bratje! Naša fronta je danes nepredorna. Drži jo naša ljubezen in nobena sovražna sila jo ne prede. V boju za veliko stvar bomo korakali proti skupnim sovražnikom in bodočnost je naša! (Živahno pritrdjevanje.)

Kot prvi je odgovoril na to češki po- slanec Vaclav Klofač.

Naj omenim tukaj velikega moža — dr. Kreka (Slava klici), katerega spominu

Izmed Poljakov so dospeli do zvečer v naše mesto: dr. St. Glombinski, bivši minister, voditelj Vsepoljakov, dr. Aleksander grof Skarbek (Vsepoljak), dr. vitez Moraczewski (socialni demokrat) in dr. Czerniecki, tajnik zvez vsepoljskih društev. Ponoči je prišel v Ljubljano poslanec poljske ljudske stranke slavni slikar, poslanec Tetmajer.

Triumfalna vožnja po Slovenskem.

Vožnja naših severnih gostov je bila naporna. Toda upamo, da se je naš narod oddolžil našim gostom s tem pristranejšim sprejemom. Vemo, da je drhtelo za njimi, ki se niso strašili nobenih naporov, njim, ki so se rade volje odzvali povabilu naših narodnih zastopnikov, nasproti marsikatero srce, ki se danes še plaho vsled strašnih zasledovanj ne upa na dan; vemo pa tudi in to nam je potrdil urednik Šimek, da so ravno na obmejnih postajah in ob progi naša dekleta in naše žene s priznanjem vrednim navdušenjem za narodno stvar pozdravljale tudi naše goste.

V Mariboru se je pričela triumfalna vožnja po slovenskem ozemlju; že prěj v Spielfeldu in ob železnici do Maribora so se vrstile ovacije našim slovanskim zastopnikom. V Mariboru na peronu pa je ne glede na tamošnje obžalovanja vredne razmere navalilo ljudstvo s cvetjem na vozove, v katerih so se vozili naši gostje. Enako se je godilo našim gostom tudi na drugih postajah po našem ozemlju. V posebno čast štejejo to našim zavednim prvoboriteljicam v naših ogroženih krajih, kakor zlasti na Štajerskem v Laškem trgu, Zidanem mostu ter v industrijalnih krajih Kranjske.

Čehi in Poljaki na Krekovem grobu.

Danes dopoldne se je podala deputacija českih in poljskih poslancev h Krekovemu grobu na pokopališče k Sv. Križu. V imenu češkega in poljskega naroda so položili poslanec Glombinski in grof Skarbek, Vanek in Okleštěk na Krekov grob dva prekrasna šopka z narodnimi trakovi. Na češkem šopku je napis: Velikému všeslovanskému průkopníkovi a příteli — český národ. Poljski napis se glasi: Wielkiemu bratowskiemu wieszeżowi Polacy.

Poljaki in Čehi Prešernu.

Danes dopoldne so položili poslanec Glombinski, grof Skarbek, Vanek in Okleštěk v imenu poljskega in češkega naroda na Prešernov spomenik dva krásna venca z napisi: »Velikému básníkovi, bratského národa — český národ.« — »Wielkiemu bożownikowi o wspólne idealy — Polacy.«

Poslanec Grafenauer v Ljubljani.

Današnje seje Jugoslovanskega kluba se je udeležil tudi poslanec Fran Grafenauer, ki je že včeraj došel v Ljubljano. Zastopnika našega koroškega naroda, kateremu državni zbor še vedno ni popravil storjene krivice, so jugoslovanski, češki in poljski tovariši pristrčno pozdravljali. Ko je včeraj prišel poslanec Grafenauer v sejo Narodnega sveta, so mu zborovalci priredili iskreno ovacijo. Poslanec Grafenauerja tudi bela Ljubljana pristrčno pozdravlja.

Ustanovitev Narodnega sveta.

Na sejo Narodnega sveta so prišli razen slovanskih članov tudi zastopniki narodnih strank Banovine in Bosne, ki stoje na stališču narodne koncentracije, ter so prišli na to zborovanje: dr. Joso Sunarić iz Sarajeva, iz Hrvatske pa dr. Ivan Lorković (skupina okrog »Malih Novina«), dr. Srdjan Budisavljević (skupina okoli »Glasa S. H. S.«), dr. Ivo Petričić (Starčevićeva stranka prava) in dr. Janko Šimrak (skupina okrog »Novin«).

Istrski člani Narodnega sveta so prišli polnoštevilno ter so dospeli: dr. Šime Kurelić, župnik Milan Šašelj, dr. Ivan Zuccen, dr. Ivan Pošćić in dr. Gjuro Červar. Poleg teh je došel še posl. Spintčić.

Kakor smo poročali že včeraj, se je vršilo ustanovno zborovanje Narodnega sveta v dvorani mestnega magistrata. Dole zastopnike bratskih narodov in člane Narodnega sveta je pozdravil podžupan ljubljanski dr. Karel Triller, prinašajoč najiskrenejše pozdrave župana kot hišnega gospodarja. Ljubljanska občina je ponosna, da se vrši v njenih prostorih prvo zborovanje najvažnejše narodne institucije, Narodnega sveta, ki mora postati mejnik v naši narodni politiki. V imenu mestne občine želi posvetovanju najboljših uspehov ter goste še enkrat prav pristrčno pozdravlja.

Odgovoril mu je nato načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec:

Dovolite, gospod podžupan, da se vam v imenu NS, ki se sedaj snuje, zahvalim za Vaše pozdrave. Izročite našo

zahvalo gospodu županu mesta Ljubljane, mesta, ki nas je tako radostno sprejelo, kakor dokazujejo plapolajoče zastave. Zahvaljujem se vam za uslugo, ki ste nam jo storili, ko ste nam prepustili to lepo dvorano za zborovanje Narodnega sveta. Zahvaljujem se vam tudi osebno za čast, ki ste nam jo izkazali, ko ste naše zborovanje obiskali. Živela bela Ljubljana! Živelo njeno zastopstvo!

O dopoldanski seji Narodnega sveta smo kratko poročali že včeraj. Popoldne se je zborovanje nadaljevalo ter se je pred vsem vršila debata o opravljanju Narodnega sveta. Razvila se je živahna debata, v katero so posegli tudi Anton Kristan (J. s. d. str.), urednik Petejan (J. soc. d. str.), urednik Smodej (V. L. S.), dr. Vrstovšek (V. L. S.), dr. Červar (Istra) in dr. Cankar (V. L. S.). Sprejele so se nekatere stilistične izpremembe opravljanja uvodnih določb.

Ravno tako živahna debata se je razvila o organizaciji Narodnega sveta samega. Dr. Červar je prednašal zahteve istrskih Slovencev in Hrvatov. Dr. Drinković in dr. Krstelj sta nastopila kot delegata narodne organizacije SHS. za Dalmacijo ter sta precizirala stališče dalmatinskih Srbov in Hrvatov.

V razpravo so posegli še dr. Vrstovšek (V. L. S.), Smodej (V. L. S.), prof. Remec (V. L. S.), dr. Kramer (J. D. S.), dr. Wilfan (Trst) in dr. Kurelić (Istra).

Končno so bile vse točke statuta Narodnega sveta z nekaterimi nebitvenimi izpremembami sprejete.

Pred glasovanem je predsednik dr. Korošec izrecno ugotovil, da s matramo ljubljanski Narodni svet le kot del vseobče narodne organizacije in koncentracije, ki naj dobi svoj definitivni vrhovni organ v skupnem jugoslovanskem narodnem odboru v Zagrebu.

V ljubljanskem Narodnem svetu so po današnjih sklepih organizirane vse slovanske narodne stranke, ki so se prijavile in odobrile pravila, ter istrska narodna organizacija. Glede dalmatinske narodne organizacije SHS. se je soglasno določilo, da naj se predsedništvo Narodnega sveta in dalmatinske narodne organizacije med seboj dogovorita glede podrobnosti sistematične kooperacije obeh narodnih predstavitev v vseh skupnih vprašanjih.

Zaenkrat Jugoslovanska socialno-demokratska stranka še ni formalno vstopila v Narodni svet, pač pa bo od slučaja do slučaja sodelovala pri obče narodnih vprašanjih ter se bo v to svrhu udeleževala posvetovanj Narodnega sveta, v katerem ji ostanejo rezervirana tri mesta.

Konstituiranje Narodnega sveta.

Vršilo se je nato konstituiranje Narodnega sveta.

Za predsednika je bil soglasno izvoljen načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec.

V podpredsedništvo so bili izvoljeni: dr. Lovro Pogačnik (V. L. S.), dr. Josip Jerić (V. L. S.), urednik Smodej (V. L. S.), ravnatelj Ivan Hribar (J. D. S.), urednik dr. Kramer (J. D. S.), nadrevident J. Kejžar (J. D. S.) in dr. Gjuro Červar (Istra).

Za namestnike so bili izvoljeni: prelat Kalan za dr. Korošca, prof. Remec za urednika Smodeja in dr. Pošćić za Červarja.

Po izvršeni volitvi je predsednik Narodnega sveta dr. Korošec odgodil nadaljnje razpravljanje na soboto dopoldne ob 9. uri.

Brzjavka Karla Kramača.

Na ustanovno zborovanje je poslal iz Visokega na Izeri svoje brzjavne pozdrave tudi dr. Kramač. Ta brzjavka predsednika Narodnega odbora češkega se glasi:

Radostno pozdravljam ustanovitev vašega Narodnega sveta, ki bo, kakor upam, složno s českim Narodnim odborom deloval za vse, kar odgovarja složni volji obeh naših narodov. Obžalujem, da ne morem biti navzoč pri odkritju spominske plošče za dr. Kreka, kateremu bo tudi češki narod ohranil hvaležen spomin za to, ker je polagal temelj kamnu k politiki, ki je za vedno nerazdružljivo spojila oba naša naroda. Vas vse srčno pozdravlja

Karel Kramač.

Sobotna seja NS.

Seja NS. se je danes nadaljevala. V obširni politični in gospodarski debati se je podrobno razpravljalo o delokrogu NS. Sprejetih je bilo več tozadevnih predlogov in izvoljeni so bili strokovni odseki.

Današnje seje Narodnega sveta se je udeležil tudi podpredsednik Jugoslovanskega kluba poslanec dr. Matko Laginja.

- Jutri v Št. Janž! -

Preleklil leden.

Narodni svet za jugoslovanske pokrajine v Cislajtiji se je ustanovil 16. t. m. — Za narodno edinstvo SHS so se izrekli bosenski mohamedanci. — Za zvezo slovanskih narodov v Avstriji so se izrekli zastopniki Poljakov, Čeho-Slovakov in Jugoslovancev. — Češki svaz je po svojem načelniku Staneku poslal ministrskemu predsedniku pismo, v katerem zahteva, naj se spričo položaja takoj skliče parlament. — 20. septembra (spominski dan septembrskih žrtv 1908. l.) bo slovanski narodni praznik kot zaključni del jugoslovanske akcije za sirote dne 6. julija. — Na posvete v nemški glavni stan se je 16. t. mes. odpeljal cesar Karel z zunanjim ministrom grofom Burianom. — Položaj v Rusiji se je tako poostil, da se je nemško poslanstvo preselilo iz Moskve v Pskov. Avstrijski ogrski poslanik je odložil svoj nastop službe. Angleži so z Murmanske obali prodrli do Petrozavodsk; iz Arhangelska korakajo proti Vologdi. Ob Volgi in Kani prodirajo Čeho-Slovaki, proti katerim so pa boljševiške čete zadnji čas dosegle menda nekaj uspehov. Kozaki ob Donu prodirajo proti Caricinu. V Vladivostoku so se izkrcale prve japonske čete. — V Ukrajini se vrše kmetske pobune. — Na italijanski fronti je napadel sovražnik na benečanski gorski fronti in v tonalskem ozemlju, a ni nikjer dosegel uspeha. Na Monicellu so se glasom uradnega poročila izkazali posebno južni Štajerci 26. strelskega polka. — Na zapadnem bojišču je zavezniška ofenziva mer Avro in Oiso obtičala.

Tržaško pismo.

Trst, 13. avgusta 1918.

V ponedeljek se je na splošno zadovoljnost in veselje Tržačanov podražil kruh; dražja je tudi moka. Sto odstotkov dražji kruh, torej najpotrebnejše živilo, pa še pri tej dobroti, kakršno moramo zadnji čas v Trstu uživati, kdo bi se vznemirjal? — Ljudje, ki pa niso nikdar zadovoljni, so pa le začeli godrnjati in mrmrati. Trgi prazni, kruh dražji, dasi kakšen dan neveziten, živil vedno manj, kdo bi ne zabavljaj. — Socialisti so sklicali takoj protestni shod in delavski svet je sprejel soglasno resolucijo, ki gre na račun konsumentov, ki so že itak do kosti izmožgani od oderuhov, je samo na korist že itak bogatih agrarcev in države same. Delavski svet protestira proti temu, da vlada brez dovoljenja parlamenta podražuje kruh in moko, kar bo obremenilo konsumente za tisoč sto milijonov na leto. Ti milijoni bodo šli v dobiček žitni centrali ne vstevši vse one stotine milijonov, ki jih bodo zaslužili mlinarji, trgovci, prekupčevalci itd. Na ta način je upeljala vlada svojevoljno brez parlamenta, ki edini ima pravico nalagati nove takse, najbolj odlozen davek na kruh, ki obenem zadeva najbolj uboge sloje. Ta davek je pa tudi enostransko krivičen. — V torek so pa prinesli listi vest, da se cena kruhu v Trstu zopet zniža in sicer na 1 K 25 vin. na Goriškem in v Istri pa na 1 K 20 vin. Cena moki ostane pa nespremenjena. — V Trstu preživljamo sedaj glede aprovizacije res pravo krizo. Kar dobimo tedensko od aprovizacije, ni vredno omembe; trgi so pa prazni, ribji trg popolnoma zapuščen. Pred tednom smo na trgu videli vsaj paradižnike, ki so se prodajali po 1 K kg ali sedaj so izginiti tudi ti. Ni krompirja, ni zelenjave. Od zunaj ne smeš prinesiti niti jednega krompirja v mesto. Od česa naj živimo? Pravijo, da je aprovizacijska komisija naročila na Kranjskem 30 vagonov krompirja, a da kranjska deželna vlada ne da izvoznega dovoljenja. Ali naj jemo kraško kamenje ali naj umrjemo gladu? Kakor nam je neumljiva na eni strani desorganizacija naše aprovizacije, tako nam je zagonetna na drugi strani potrpežljivost našega ljudstva.

V Trstu je postalo življenje res »prijazno«. Listi prinašajo dan na dan novice o ropih, tatvinah, umorih, ubojih; vsak dan izvrši po en par samour; po tržaških ulicah love policaji neštnevilne dezertarje in streljajo nanje. »Ogni bel ballo stuffa«, pravi Tržačan, in ljudje so siti vojske in so se naveličali mizerije, od tod te anarhistične razmere. Manj korupcije, pa stroga pravičnost napram vsem in energija, pa bi vzlic vojnini težavam lažje živeli in vzdržali. Pravijo, da je nekje zapisano: »Justitia fundametum regnum.« A pri nas so to »justicijo« pokopali že zdavnaj.

Ustanovil se je konzorcij, obstoječ iz Verkehrsbanke, Merkurja in g. Otto Pick, z začetno glavnico 14.000.000 K, ki hoče zgraditi v Miljah največjo ladjedelnico v Sredozemskem morju. Kupili so že 150.000 kvadratnih metrov zemljišča. Gradili bodo lahko ladje do 40.000 ton težke. Delavcev bo zaposlenih v ladjedelnici 2500. Vodila bosta to podjetje Leopold Wagner in inž. Jurij Napoli, dozda zaposlena pri tržaškem Stabil Tecnico.

Nemec za federalizacijo Avstrije.

Med Nemci v Nemčiji se vedno najdejo ljudje, ki imajo za resnične razmere v Avstriji odprt pogled in dovolj poguma, da v javnosti povedo svoje mnenje. V zadnjem času je nemško-napredni poslanec Zenker priobčil v »Berliner Tageblattu« članek, v katerem se izreka za preosnovo Avstrije na narodno federativni

podlagi. Vsak poizkus, pravi, da se sestavi nova Avstrija po kopitu sedanje centralistične Avstrije, se mora izjaloviti; notranji mir v Avstriji se da doseči le potom sporazuma od naroda do naroda na podlagi samoodločbe, ki ne sme imeti drugih meja, nego obstoj Avstrije kot skupnega državnega doma vseh narodov. V trenutku, ko vsi ti narodi — ne izvenzemci Nemcev — izjavijo, da nečejo ničesar drugega nego pravico do samoodločbe in da se odpovedujejo gospodovanju nad drugimi narodi ali njihovimi deli — v tistem trenutku bo dan pozitiven temelj, na katerem bi se mogla takoj začeti pogajanja in bi se spričo razpoloženja v posameznih narodnih taborih tudi takoj začela. S tem bi se že nekaj doseglo, na kar temeljem državno-pravnega status quo ni niti misliti: da se različni razni narodi sploh pogajati med seboj.

Ko bi bili enkrat narodi zbrani za okroglo mizo kot docela samostojne vlasti brez vsakih predpogojev, bi se morala pogajanja raztezati samo na dve točki: prvič na medsebojno teritorialno omejitve, drugič na ugotovitev bodočih državnih skupnosti. Za prvo točko je iz mnogoletnih pravnih poizkusov zbranega že dovolj gradiva in rešiti bi se dala tem hitreje, ker bi spričo velike stave pač noben narod ne delal malenkostni težav.

Dalekosežna združitev v Avstriji živčih Čeho-Slovakov, Poljakov, Ukrajincev in Jugoslovancev s soplemenjaki v ogrski državi bi se mogla za enkrat odložiti brez strahu, da se ustvari neugoden preudic; predhodna rešitev avstrijskega problema bi kasneje popolno narodno združitev teh narodov v mejah monarhije le pospešila. Vprašanje o varstvu manjšin in podobnih podrobnosti bi se rešila na poznejših pogajanjih.

Druga velika naloga mirovnega kongresa avstrijskih narodov: ugotovitev državnih skupnosti, to je: deželna bramba, zunanje zastopstvo, trgovinska in gospodarska politika, promet, finance, kazensko-pravno sodstvo, državljansko pravo — bi se moralo docela in neomejeno prepustiti svobodnemu dogovoru narodov. Samo le-ti in nobena vlada — tudi najširša in najboljša ne — ne more določiti teh skupnosti. Samo tedaj, ako bodo narodi svobodno, iz najglobkejšega spoznanja o neizogibnosti in neobhodni potrebnosti za njihov lastni obstoj sprejeli vse odpovedi in bremena, ki izvirajo iz njih, samo tedaj bo notranji mir trajno upostavljen in vsaka iredenta za vso bodočnost nemogoča. Tu je težišče celega načrta, tu se mora politika opirati na psihologijo narodov. Udati se smemo najglobljeju zaupanju, da narodi Avstrije, če bodo imeli popolno svobodo in se postavijo na lastne noge, ne bodo šli narazen, ker notranje nujnosti, ki so toliko let bile vez te države, tudi danes še učinkujejo in danes morda bolj nego kdaj. Ako naj avstrijski narodi smatrajo novo Avstrijo kot svoj dom, kot svoj ožji hišo in svoj grad, potem morajo odbiti možnost, da si uredijo notranjost te hiše po svojih potrebah, po svojem okusu in svobodni volji. V tem leži velika, pa neobhodna odpoved, ki jo mora vlada s svoje strani doprinesiti novemu velikemu delu.

Cesarski sestanek v nemškem velikem glavnem stanu.

Svetovni položaj se je spremenil, na zahodu so začetkom petega leta svetovne vojske umaknili nemško fronto. »Grazer Volksblatt« pravi, da je ta pripetljaj zopet pokazal, da vojske vojaško ni mogoče končati in da je zdaj prišel čas, ko naj prične o miru razpravljati. Svetovni položaj se je pa tudi sicer spremenil. Na vzhodu vihra vihar. V nevarnosti je v Brestu Litovskem sklenjeni mir in izključeno ni, da čez noč več ne bo držal. Veliki obojevalci v Brestu Litovskem sklenjenega miru zdaj pripoznavajo, da so storili napako, ker so razbili Rusijo. Storiťeno napako je izrabila ententa. Grobokopi boljševikov stoji pred vrati. Gotovo so v nemškem velikem glavnem stanu sklepali, kakšno stališče naj se zavzame nasproti boljševikom. O vseh teh vprašanjih so razpravljali v nemškem velikem glavnem stanu. Kakor vse kaže, se vprašanje Poljske ni rešilo v avstrijskem smislu. Dr. Kienböck je povedal v »Reichsposti« o žrtvah, ki bi jih morala prevzeti Avstrija-Ogrska, če bi se rešilo poljsko vprašanje v avstrijskem smislu. Ogrska namreč zahteva v tem slučaju zase Bosno in Hercegovino, za Hrvatsko pa Dalmacijo. Nemčija zahteva razne gospodarske predprave.

Berlin, 16. avgusta. (K. u.) Iz velikega glavnega stana se poroča: Zopetni sestanek prevzvišenih suverenov je zopet pokazal najprisrčnejšo slogo in popolnoma enako mišljenje glede na politične in vojaške naloge, kakor tudi enako in najzvestejše tolmačenje zveze. Sestanek vladarjev je bil prisrčen, kar odgovarja osebnim zvezam in koristim njih narodov. Vdtilni

državniki in vojaške vrhovne osebnosti so se temeljito in plodovito posvetovali.

C. in kr. minister cesarske in kraljeve hiše in minister zunanjih reči grof Burian in generalni polkovnik baron pl. Arz sta bila po Njegovem Veličanstvu nemškemu cesarju sprejeta v posebni avdienci. Cesar in kralj Karel je pa sprejel državnega kancelerja grofa Hertlinga in generalnega feldmaršala pl. Hindenburga.

Dunaj, 16. avgusta. »Lokalanzeiger« poroča, da se še ni določilo poročalo o posvetih v velikem glavnem stanu, a da se bodo v poljskem vprašanju gotovo združili. Avstro-poljska rešitev bo odstranjena, Poljska bo samostojna kraljevina.

Zavod za pospeševanje obrti.

Plenarna kuratorijeva seja Zavoda za pospeševanje obrti se je vršila ob navzočnosti zastopnika c. kr. ministrstva za javna dela in c. kr. obrtno-pospeševalnega urada na Dunaju dne 12. avgusta t. l. v zborovalnici mestnega magistrata. Iz poročila predsednika poročamo samo o najvažnejših točkah. Zavod za pospeševanje obrti je v lastnem delokrogu osnoval Vojno čevljarno, ki je do sedaj popravila nad 3000 parov obutev. Čevljarna se bo še povečala in preobnovila. Dozorela je pomožna akcija za po vojni prizadete obrtnike, izgotovljeni so štatusi komisije, ki bo vodila to akcijo. Komisija se bo že kmalu konstituirala in bodo zamogli po vojni prizadeti obrtniki potem takoj vlagati prošnje za brezobrestna posojila do zneska 4000 K.

Ob sodelovanju Zavoda za pospeševanje obrti se je ustanovila v Ljubljani Obrtna centrala za obnovitev Goriške, r. z. o. z., ki ima predvsem namen preskrbovati surovine, delovne pripomočke in stroje za obnovitev Goriške, obrtnim podjetjem na Kranjskem pa posredovati naročila za obnovitvena dela na Goriškem. Ta obrtna centrala postane vsled tega najvažnejša tehnično-strokovna organizacija in ima največji pomen tudi za goriške obrtnike, ker bodo potem Obrtne centrale zamogli obnoviti voje obrtne obrate. K Obrtni centrali so pristopili že najuglednejše domače tvrdke, za Zavod za pospeševanje obrti pa se odobri sklep, da pristopi s petimi deleži. Obrtna centrala je prevzela po naročilu c. kr. primorskega namestništva večje dobave za opremo goriških šol. Podlago za sodelovanje pri obnovitvi Goriške si je zavod ustvaril s tem, da je na lasten račun preskrbel večje množice rezanega lesa, ki ga ima shranjenega v bivšem Lorenzijevev skladišču, katerega bo oddajal manjšim obrtnikom, ki si ne morejo nabaviti lesa v večji množini in zlasti takim, ki hočejo potem Obrtne centrale prevzeti obnovitvena dela za Goriško.

Na Dunaju se je ustanovila Zveza avstrijskih zavodov za pospeševanje obrti, ki si je stavila nalogo zastopati obrtno-pospeševalne zavode pri večjih akcijah, ki se imajo izvesti skupno za celo državo potom obrtno-pospeševalnih zavodov. Tako bo prevzela ta zveza izvedbo stvarne in osebne demobilizacije, pri kateri se bo šlo za velike koristi obrtnikov tako glede dobave surovin, kakor vrnitve delovskih moči iz vojske. Za pospeševanje lončarstva se sklene izvesti večja akcija, ki jo je Zavod za pospeševanje obrti že pričel tik pred vojsko. Zgradila se bo po možnosti že med vojsko primerna žgalna peč za lončarje v Mlaki pri Kamniku. Razpis nagrad za načrte vzornih, enostavno zgrajenih mobilij še ni imel uspeha in bo razpis z ozirom na obnovitvena dela na Goriškem še enkrat razglašen.

Za vajeniški naraščaj skrbí zavod s tem, da podpira vsa stremjenja za vzgojo in izobrazbo obrtnih vajencev. Zlasti sodeluje pri upravi Vajeniškega doma v Ljubljani, katerega se dovoli na novo tekoči kredit do 10.000 kron. Ker sedaj vajeniškega naraščaja čimdalje bolj primanjkuje, je postalo skrbstvo za vajece še veliko bolj važno in želeli je, da bi tudi obrtniki sami pokazali temu vprašanju več zanimanja in doprinesli tudi več lastnih žrtv v interesu bodočega prospeha obrtne stanu. V tesni zvezi z vprašanjem vajeniškega naraščaja je tudi obrtno-nadaljevalno šolstvo, ki je med vojsko bilo skoraj popolnoma ustavljeno. V zadnjem letu je bilo od 26 obrtno-nadaljevalnih šol odprtih komaj 13, upati pa je, da se bodo razmere že za prihodnje šolsko leto zboljšale.

Vojaške dobave, ki jih posreduje Zavod za pospeševanje obrti radi pomanjkanja blaga, čimdalje bolj pojemajo, za nadomestilo pa bo zavod poskrbel krojačem in šiviljam delo s popraviljem že opranih in strganih oblek. Ta akcija bo prišla na jesen v tek, sedaj se vrše priprave. — Zavod za pospeševanje obrti se zanima tudi za delo, ki bo nastalo vsled izmenjave vratnih medenih ključ. Zavod zavzema stališče, da mora to delo, če se že mora izvršiti, biti izvršeno od domačih obrtnikov. Vrše se pravkar tozadevna pogajanja.

Posebno važnost polaga zavod na preskrbo najnujnejše potrebnih surovin za naše obrtnike. Dočim je se sicer dobilo od nekaterih central nekaj surovin, je že komisija za železo odrekla vsako nakazilo. Ker so obrtniki vseh kovinskih strok brez železnih surovin, bo zavod položaj temeljito pojasnil komisiji za železo ter na novo zahteval vsaj toliko materiala, da bo mogoče ustreči najnujnejšim potrebam.

Zavod je podpisal 1000 K VIII. vojnega posojila. Poročilo se vzame soglasno na znanje, zastopnika osrednjih oblastev pa obliubita svojo podporo v vseh točkah predsednikovega poročila.

Daljša debata se razvije glede pristopa Zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani k Zvezi avstrijskih zavodov za pospeševanje obrti na Dunaju. Sklene se to zadevo urediti v prihodnji tajni seji izvrševalnega odbora. — Odobre se zapisniki zadnjih dveh sej in računski zaključek za leto 1917. ter sprejme revizijsko poročilo.

Seje sta se udeležila tudi predsednik in podpredsednik Obrtne centrale za obnovitev Goriške, ki sta opozarjala na nujno potrebo akcije za obnovev raznih panog goriške domače industrije, zlasti izdelovanje kovinskih predmetov v Lokvicah, čipkarstvo in lesno domačo industrijo v Čepovanski dolini. Za čipkarstvo se bo razdelilo letos nekaj svilenega sukanca, za katerega naj se priglasijo interesi pri trgovski in obrtniški zbornici v Hebu na Češkem, koji je ta akcija poverjena za vse čipkarke okraje na Avstrijskem, eventualno ori pristojni trgovski in obrtniški zbornici. —

Pri skrbstvu za invalide sodeluje zavod s tem, da jim preskrbuje mesta pri mojstrih, da se izuče svojim poškodbam primerno novih spretnosti v rokodelstvu. — Zastopnika osrednjih oblastev izražata zadovoljstvo nad tako uspešnim delovanjem tukajšnjega zavoda, ki si je pridobil s svojim delom stališče enega najvažnejših gospodarskih zavodov v deželi.

Sklene se zvišati tudi zavodov personal, da bo zamogel zavod biti kos vsem velikim zahtevam, ki jih bo stavilo vojno prehodno gospodarstvo na delo obrtno-pospeševalnih zavodov. Obravnavalo se je še več internih vprašanj, nakar predsednik zaključí sejo z zahvalo vsem navzočim ter mestnemu magistratu, ki je dalo za kuratorijevo sejo zborovalnico na razpolago.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. avgusta. Uradno:

Novi napadi na posojanko Montezzo so omagali na obrambi oddelkov 1. polka cesarskih strelcev. Sicer je minul včerajšnji dan v odseku Tonale brez posebnih bojov.

Na Monte Cimone smo odbili sovražne naskakovalne čete.

Albanija: Nespremenjeno.

Načelnik generalnega štaba.

Bitka na Francoskem.

Govor italijanskega finančnega ministra.

— Rimska slavlja d'Annunziu na čast.

Lugano, 14. avgusta. (K. u.) V otvoritveni seji milanskega provincialnega sveta je govoril finančni minister Meda o vojnem položaju in o mirovni smotri. Rekel je: Anoleške, francoske in ameriške čete so prišle na italijansko zemljo samo zato, da se žrtvujejo za solidarnost in za simpatijo nasproti Italiji. Vsakdo bi se radoval, je rekel minister, če bi mogli v nekaterih mesecih skleniti mir, ki bi pomenjal zmago dobre naše pravice. Če bo pa vojska trajala še leta 1919., homo zaupljivo čakali, kaj skriva v svojem naročju Italiji zgodovina.

Lugano, 16. avgusta. V nedeljo so napovedane v Rimu velike slavnosti d'Annunziu na čast. Da ga nagrade, ker je vodil polet na Dunaj, mu poklonijo letalo v dar.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. avgusta. Uradno:

Bojna skupina kraljeviča Ruperta.

Predboji so se bili na Kemmelu in pri Vieux Berquinu. Odbili smo močnejše sunke sovražnika južno od Lyse, pri Ayetti in severno od Ancre.

Vojna skupina generalnega polkovnika pl. Boehma.

Zahodno od Roye in jugozahodno od Noyona se je bil silen ognjeni boj, ki so mu sledili na obeh straneh Avre, v smeri proti Lassignyju. Južno od Thierescourta je ostalo selo Aitiche sovražniku; sicer smo odbili njegove napade pred našimi postojankami, deloma s protisunkom. Težke izgube je utrpel sovražnik v bojih pri Lassignyju, kjer je naskakoval šestkrat in smo ga v deseturnem ljuto bitem boju vrgli v njegove izhodne postojanke.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Ob Vesli so proti večeru močnejše streljali in se je tudi ponoči živahno streljalo.

Včeraj smo sestrelili 24 sovražnih letal. Poročnik Udet je priboril svojo 54. in 55., nadporočnik Koennecke in Loerzer svojo 30., poročnik Neckel svojo 22. in 23., poročnik Roeth svojo 21. zračno zmago.

Berlin, 16. avgusta zvečer. Uradno: Na obeh straneh Avre so omagali močni sovražni napadi s težkimi izgubami za sovražnika.

pl. Ludendorff.

Angleško uradno poročilo.

London, 15. avgusta dopoldne. Težki boji vzhodno od Rainecourta so izpadli za nas ugodno. V sosedščini smo z našo črto nekoliko napredovali. Med Albertom in Ayetto vzdržujejo naše patrulje, ki se ne prestando bore, stik s sovražnikom. Na več točkah smo zopet napredovali. Angleška četrta armada je ujela na fronti Montdidier-Albert od jutraj 8. t. m. 21.844, prva francoska armada pa 8500, skupaj torej 30.344.

Odmor na zapadu.

Wolffov urad poroča 16. avgusta: V velikem Fochovem napadu med Ancre in Oise, ki je bil nameravan kot odločilen predor ter so zastavili v njem množice težke artiljerije, bataljonov s tanki in bojnih sestavkov, je nastopil odmor vsled izpehanosti. Dočim je bila angleška napadalna moč že preje zlomljena, so Francozi dne 12. t. m. zadnjič napadli z veliko silo. Od tega so se vršili na celi fronti od Ancre do Oise samo še delni napadi, ki se večinoma v nemškem artiljerijskem ognju niti niso mogli razviti. Dne 14. t. m. je bojna delavnost še bolj opešala; bilo je le bojov na predpolju. Vsekakor so nameravali Angleži in Francozi več velikih delnih napa-

dov in sicer severno od Lihonsa, jugovzhodno Rouvroya in pred Les Loges. Nemška artiljerija pa jih je spoznala še predno so dovršili priprave in jih z uničujočim ognjem preprečila. Ob 8. uri zvečer so Francozi še enkrat poizkusili ob obeh straneh ceste Roy-Montdidier pripraviti čete, ki jih je pa nemška artiljerija zopet pravočasno zgrabila in uničila, preden so mogle nastopiti k naskoku. Na ostalih frontah se je delavnost artiljerije in patrulj poživila.

Podmorska vojska.

Berlin, 16. avgusta. Uradno: Naši podmorski čolni so na Sredozemskem morju iz močno zastraženih skupin potopili šest dragocenih parnikov, med njimi s četami popolnoma zasedeni parnik, ki je obsegal najmanj 6000 ton.

Načelnik mornariškega admiralnega štaba.

Bern, 15. avgusta. (K. u.) »Temps« poroča iz Rio de Janeiro: Agencia Americana v Rio de Janeiro poroča, da je pripeljal angleški parnik »Ardgrange« 28 ponesrečencev italijanskega parnika »Gnysette«, ki se je potopil 200 milj od obali pri Santi Catarini, ker je razpočila na njem bomba, ki je bila položena v ladjo v Buenos Airesu.

Dogodki v Rusiji.

V Rusiji se položaj še ni pojasnil. Včeraj je presenetilo svet uradno poročilo moskovske agenture, ki nam je navedlo kar pol tucata bojišč, na katerih seveda boljševiki zmagujejo, a celo časopisje, ki želi boljševikom zmage, svari svoje bralce, naj previdno presojajo take vesti, kere je odkurila boljševiška vlada iz Moskve v Petrograd. Največ dela imajo seveda boljševiške čete, katerih jedro tvorijo, kar ni nikaka skrivnost več, nemški in avstrijsko-ogrski vojni ujetniki, Čeho-Slovaki, ki štejejo do 60.000 mož brez nekaterih rodov kozakov, ki so se jim pridružili. V Arhangelsku je izkrcala ententa 12.000 do 20.000 mož. Pričakuje se, da bodo napovedali boljševiki Japonski vojsko.

Napredovanje kozakov.

Kijev, 15. avgusta. (K. u.) Kozaki štab je poročal, da prodirajo kozaki tako z zahoda kakor tudi s severozahoda zmagovito proti Caricinu, da so očistili levi breg Dona in da imajo le še dan hoda do Caricina. Časopisi poročajo, da so vdrlí kozaki iz severnega ozemlja ob reki Don v voroneško gubernijo.

Obstreljevanje Arhangelska.

Petrograd, 14. avgusta. (K. u.) »Pravda« je poročala 13. t. m.: Sovražnik je v okolici Arhangelska poizvedoval s štirimi povodnimi letali in je vrgel na mesto 46 bomb.

Boji boljševikov s Čeho-Slovaki.

Moskva, 13. avgusta. (K. u.) Tukajšnji listi poročajo: Na zahodni češko-slovakiški fronti pri Kazanu in Sviaskem se silno boré. Položaj še ni jasn. Boljševiki so osvojili postajo Ohdnico, ki leži 25 km zahodno od Simbirsk ob železnici Penza-Simbirsk. V saskerškem okrožju so se uprli Kalmiki proti Čeho-Slovakom in se že boré s Čeho-Slovaki.

Izpraznitev Moskve.

Helsingfors, 16. avgusta. Iz Moskve v Petrograd došli uradniki boljševiške vlade poročajo, da so v Moskvi vse ukrenili, da odpeljejo državno banko in druge denarne zavode iz mesta.

Nemški in avstrijsko ogradski vojni ujetniki proti Čeho-Slovakom.

Gení, 16. avgusta. »Temps« poroča, da se bori proti Čeho-Slovakom 15.000 nemških in avstrijskih vojnih ujetnikov, ki so izvrstno oboroženi in opremljeni.

Boljševiki in osrednje velesile.

Gení, 16. avgusta. »Temps« poroča: Boljševiki bodo v kratkem osrednje velesile formalno naprosili, naj jim v boju s Čeho-Slovaki in z entento pomagajo z orožjem. Pričakuje se, da sklenejo boljševiki zvezo z osrednjimi velesilami.

Trockij na fronti.

Moskva, 14. avgusta. (K. u.) Vojni minister Trockij je na fronti. Vojaki so ga navdušeno sprejeli. Navdušuje jih s plamtečimi govori na boj proti boljševikom s sovražnim četam.

Ruski kmetje proti ententi.

Moskva, 13. avgusta. (K. u.) Iz Vologde se poroča: Kmetje, ki jih je prvotno podkupila ententa, zahtevajo zdaj orožja proti četam entente, ker se boje, da jim zopet vzamejo zemljo.

Angleži zasedli Baku.

London, 16. avgusta. Neki angleški oddelk je prišel iz Bagdada h Kaspiškem morju, odtam se je pa pripeljal s parnikom v Baku, kjer se udeležuje obrambe mesta.

Amsterdam, 16. avg. (K. u.) »Briths News« poroča iz Londona: Posadka v Baku šteje 8000 mož mešanih čet, ki drže zahodno od mesta črto. Turki so močni da

10.000 mož. Ententinim četam poveljuje ruski general Dokučajev.

Kazanji obkoljen.

Moskva, 14. avgusta. (K. u.) Tukajšnji listi poročajo, da so sovjetske čete obkolile Kazanj, ki ga bombardirajo. Zaprli so veliko angleških in francoskih državljanov.

Položaj v Vologdi.

Moskva, 15. avgusta. (K. u.) Glasom tukajšnjih listov, so civilno prebivalstvo v Vologdi od 18. do 40. leta mobilizirali za kopanje strelskih jarkov. Iz mesta ne sme nihče. Sovjetske čete prodirajo proti Onjegi in so zasedle vas Kirilovko. — V okolici Arhangelska so ugotovili francoske vojske.

Monarhistična zarota v Rusiji.

Berlin, 16. Preko Stockholma se poroča, da so izsledili v Petrogradu zaroto za obnovev carizma. Zaroto vodi bivši predsednik gosudarstvene dume Rodzianko.

Anglija in Čeho-Slovaki.

Dunaj, 16. avgusta. (K. u.) Britanska vlada je objavila naslednjo izjavo:

Od začetka vojne se je češko-slovaški narod z vsemi sredstvi, ki so bila v njegovi moči, upiral proti skupnemu sovražniku. Čeho-Slovaki so zbrali znatno vojsko, ki se bori na treh različnih bojiščih ter skuša tako na Ruskem kakor v Sibiriji zadržati nemški vpad. Z ozirom na njihove napore za dosego neodvisnosti smatra Velika Britanija Čeho-Slovake za zavezniški narod in priznava združene tri čeho-slovaške armade kot zavezniško in vojujočo se vojsko, ki je praviloma v vojni z Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Velika Britanija priznava tudi čeho-slovaškemu Narodnemu svetu kot najvišjemu organu čeho-slovaških narodnih interesov in kot točasnemu pooblaščenju bodoče čeho-slovaške vlade pravico, da izvršuje nad to zavezniško in vojujočo se armado vrhovno poveljstvo. — Z uradne strani se oblika in vsebina te izjave najodločneje zavrača. Avstro-ogrsko vlada si pridržuje v tem oziru nadaljnje korake.

Berlinski »Lokalanzeiger« piše, da je izjava angleške vlade zgodovinski nezmisel in nima drugega namena, nego dati češkim veleizdajalcem novega poguma.

Politične novice.

+ Cesar Karel se je vrnil 16. t. m. zvečer iz nemškega velikega glavnega stana v Reichenu.

+ Jugoslovansko vprašanje in socialisti. Tržaški »Laborator« poroča, da nameravajo sklicati jugoslovanske socialistične stranke v Zagreb konferenco, na kateri bodo določili taktiko vseh socialističnih strank napram jugoslov. vprašanju.

+ O preosnovi Avstrije - Ogrske v konfederacijo narodnih držav, na katero naj bi glasom »Čeča« mislila avstrijska vlada, na »merodajnih mestih« ničesar ne vedo ter je dotična vest izmišljena. Tako hiti zadrževati Parlamentarna korespondenca.

+ Nemška in slovanska mesta. Praška »Union« je zapisala sledeče umestne besede: Celo na polju prehrane režejo Nemcem in Nenemcem neenako kruh. Dunaj dobiva že drugi teden popolno racijo kruha in še moko zraven, Praga se pa mora zadovoljevati s polovično racijo kruha; racijo moke pa obetajo šele poznejše čase. Kako se skrbi za moko in kruh v naših krajih in tudi v Ljubljani, je znano. Štrajki v Idriji, v Mozi in zdaj v Plajpergu, razmere na primer v Stražišču, Tržiču in v Kranju nam pa še bolj kažejo, kako slabo je urejena prehrana v naših krajih.

+ Gonja proti knezu Lichnowskemu. »Lokalanzeiger« piše o izključitvi kneza Lichnowskega iz pruske gosposke zbornice: V koliko je knez Lichnowski odgovoren za svoje postopanje sodišču, še proučujejo. Nič ni znanega, da bi bili kazenski postopek proti njemu ustavili.

+ Prepovedani mirovni pokret v Nemčiji. Vojaško generalno poveljstvo v Nemčiji je prepovedalo znane dr. Metzgerjeve mirovne spise, ki so izšli v Gradcu. Prepovedano je na fronti tudi glasilu katoliških miroljubov »Die neue Zeit«. Dr. Metzgerjevi spisi v Avstriji niso prepovedani in so izšli v knjižici »Friede auf Erden« (Mir na zemlji).

+ Glasilo pruske velenemške vojske stranke na Dunaju. Pruski velenemski prično izdajati na Dunaju svoje glasilo »Wiener Mittag«. Ustanovno glavnico so seveda založili nemški vojni dobičkarji, katere vojska bogati, vsled česar bi radi dosegli, da se drugi vojskujejo za nje, dokler bo še kdo živel.

+ Kakšen mir zahteva entente. Neue Fr. Presse piše: Govor Lloyda Georgeja, spisi dr. Shadwella in druge izjave dokazujejo, da hoče doseči entente vojaški mir. Balfour je nekoč trdil, da se bo proučil vsaki ententi predloženi predlog. Toda njegove zadnje izjave v spodnji zbornici in njegovi sedanji nastopi proti češkim upornikom, katerih imena prej ni nikdar izso-

voril, njegova udeležba na nekem jugoslovanskem shodu v Londonu in njegovo prirejanje načrtov za razdelitev monarhije dokazujejo, da tudi ta primeroma zmerni angleški minister misli zdaj le na tak mir, s katerim bi osrednje velesile zelo oslabil.

+ Francija proti Danski. »Svenska Dagbladet« objavlja članek, v katerem izjavi: Entente čete stoji za hrbtno Skandinavije, da napadejo obal Nemčije, kar tiče tako Dansko kakor Švedsko. Opozarja na izjave francoskega admirala Degouya, ki se je pečal z direktnim napadom na nemško obal in dela na to, da pritegne v vojsko Dansko in Nizozemsko, ki ju hudo napada. »Svenska Dagbladet« sodi, da admiral išče priliko, da ustvari v Danski novi Solun.

+ Wilson obišče Evropo. Pariški listi poročajo, da bo Wilson gotovo obiskal Evropo in da bo ob tej priliki zboroval v Parizu kongres, katerega se bodo udeležili vladarji entente s svojimi ministrskimi predsedniki.

+ Bratianova krivda na debrecinskem atentatu. »Gazetta bucaresti« priobčuje poročilo, glasom katerega bi bila svoječasna Bratianova vlada v zvezi z atentatom na debrecinskega škofa Miklošiča leta 1913., ob kateri priliki je po pošti poslani peklenjski stroj škofovega tajnika popolnoma raztrgal. Napad je izvršil rumunski anarhist Catarau, za katerega se je potem na njegovi vožnji v Aleksandrijo zavzel Bratianu in mu izposloval varno potovanje.

+ »Bodoči veleposlanik«. »Frankfurter Zeitung« je objavila 28. m. m. sledeči inerat: »Priatelj naše rodbine, ataše na visokem mestu z najsijajnejšo bodočnostjo, velike, elegantne postave, 30 let star, svobodomislec, zdrav, prvovrstne rodbine, oče ekselencija, išče, ker ni nobenega družabnega življenja, tem potom soprogo iz najboljših rodbine, katere premoženje dovoljuje, da bo žena bodočega veleposlanika. Posredovalci se strogo odklanjajo. Obsežne ponudbe naj se pošiljajo Invalidi banki v Berlinu pod naslovom »Glück 1888«. — Ta ženitbena mešetarija je v časopisu vzbudila veliko pozornost. »Frankfurter Nachrichten- und Intelligenzblatt« ostro napada atašaja in njegovo »prvovrstno rodbino«, ker se drzne, da nudi nemški javnosti in posebno še nemškemu ženskem svetu tak prizor. »Kölnische Volkszeitung« najogorčeneje šiba ta škandal in piše o njem: »Ogorčenje je upravičeno. Posebno v vojnem času bi se ne smelo delati tako pohujšanje. Brez atašaja se ta inerat gotovo ni objavil. Dopustno je vprašanje, če je prizadeti pravstveno zrel, da zastopa Nemčijo in ljudstvo v inozemstvu. »Svobodomiseln« diplomat, ki išče v Frankobrodu (središču judovske plutokracije v Nemčiji. Op. ured.) ženo s kolikor mogoče velikim premoženjem, pač ne more biti tak, kakršnega si želi nemško ljudstvo, da se poveri zastopstvo njegovih zunanjih zadev pravim rokam. List se dalje vprašuje, če je resnica, da diplomat brez premoženja ne more postati veleposlanik, če ne dobi bogate žene? Odgovorja pa na postavljeno si vprašanje takole: »Če opazujemo gotove prikazni, niti tisti, ki od daleč pozna razmere, ne bo toliko srčen, da odgovori na to vprašanje z ne. Mora li tako biti? Veleposlanik Nemčije mora biti v prvi vrsti trdnega značaja, vroče domovinske ljubezni, narodne samozvesti, dičiti ga morajo odlične znanosti, deloljubnost in seveda diplomatska nadarjenost. Če poseduje te lastnosti, ne sme nezadostna višina premoženja zadrževati napredovanja. To se ne sme prezreti, ko se bo obravnavalo vprašanje o reformi naše diplomacije.

Vspored slavnosti.

Dne 17. avgusta: Ob pol 9. uri prijeteljski sestanek v veliki dvorani hotela »Union«.

Dne 18. avgusta: Ob 7. uri 50 minut odhod z južnega kolodvora na Krekovo slavnost v St. Janž, odkoder se lahko vrnejo gostje že isti dan. Dopoldne se vrši v St. Janžu slovesna sv. maša. Po prihodu gostov bo še zanje tiha sv. maša, takoj nato odkritje spominske plošče dr. Kreku. Po odkritju skupen obed slovanskih gostov.

Dne 19. in 20. avgusta: Izlet slovanskih gostov deloma na Bled, deloma v Postojno.

Dnevne novice.

— Cesarjev rojstni dan. Cesar Karel praznuje danes svoj 31. rojstni dan. Vsi vemo, kako težko je njegovo vladarsko breme takoj od začetka in s kako vnmom in najboljšo voljo stremi za tem, da osreči svoje narode zopet z blagoslovom miru in jim tudi na znotraj ustvari pogoje za srečen razvoj in napredek. Četudi so razmere doslej bile močnejše nego najboljša volja najvišjega činitelja v državi, vendar vsi narodi zaupajo svojemu mlademu vladarju in žele, da osvobodeni vsakega krivičnega nadvladja srečno in svobodno žive združeno.

ni pod njegovim žezlom. Bog daj Njegovemu Veličanstvu skoraj dočakati to novo lepšo dobo in potem še dolgo, dolgo srečno vladati v miru in zadovoljstvu živeče narode! — Povodom cesarjevega rojstnega dne se je vršila danes dopoldne ob 8. uri na Slovenskem trgu služba božja za vojaštvo, ki jo je z veliko asistenco opravil vpok. mornariški superior monsg. Kokolj. Po službi božji je vojaštvo defiliralo pred poveljnikom generalnim majorjem pl. Uherekom. Za urade, korporacije in druge se je vršila slovesna služba božja ob 10. uri dopoldne v stolnici. Budnica je izostala, ker ni godbe, iz enakega razloga izostane tudi mirozov. Grad je bil sinoči na čast cesarjevemu rojstnemu dnevu čarobno razsvetljen, hiše po mestu so okrašene s cesarskimi zastavami.

— Ostanek kazni je cesar odpustil 3 kaznjencem v Begunjah.

— Občinstvo, ki pojde v St. Janž k odkritju Krekove spominske ploče, opozarjamo, naj z ozirom na krajevne razmere vzame vse potrebno jedilno orodje (žlice, vilice, nože, steklenice in kozarce) po možnosti s seboj.

— Umrl je 14. t. m. na Češnjici Franc Gortnar, podomače Novak. Lansko leto se je doma ponesrečil in od tedaj je nosil kal bolezni v sebi. Bil je obče spoštovan posestnik in lesni trgovec, vzoren gospodar, občinski svetovalec in ključar dražgoške cerkve. Viden blagoslov je spremljal njega in njegovo hišo. Briede udarec za potrto družino. Najboljši možje umirajo in padajo!

— Iz D. M. v Polju. V ponedeljek je streljal orožnik v Zadvoru na bežečega dezertarja Goršeta iz Zadvora ter ga nevarno ranil v trebuh, vendar je upanje, da ozdravi. Odkar je dobilo orožništvo ukaz, da na bežeče vojaške begunce strelja, je postala stvar zelo resna. — Dne 13. t. m. so potegnili iz vode truplo ženske, katere je v Ljubljani pred 14 dnevi skočila v vodo. Našli so jo v Ljubljani poleg Zg. Kašlja. Prepeljali so jo na pokopališče k D. M. v Polju. — Dne 13. t. m. zvečer ob en četrt na deseto uro smo čutili precej močan potresni sunek. — Z vojaštvom imamo velike sitnosti, posebno pri nastanitvah. In kako imenitno plačajo stanarino. Vsaka reč je najmanj desetkrat podražena, le stanarina od vojaka je še vedno za prostaka 3 v. na dan, za častnika pa 52 v. na dan; častniku pa se mora dati postelja in hišna oprava. Rjuha pa stane danes do 100 K in še več, kos mila 10 K. Vsaka postava se popravi, samo ona o nastanitvi vojakov se ne more, to je vendar čudno.

— Odbor za gladno deco nujno prosi: 1. naj bi dotična županstva pravočasno naznanila prihod dece v Ljubljano (vlak in število otrok) najmanj tri dni prej, da bo mogoče lačnim in žejnim otrokom na kolodvoru vsaj nekoliko postreči; brzojavke naj bi se naslovile na gospo ravnateljico Wessnerjevo v Ljubljani; 2. naj bi se sedesna županstva nekoliko pogovorila in skupno pošiljala deco vsaj v skupinah 20 do 30 otrok, ker se s tem, če deca v premajhnih skupinah in takorekoč caplja, stroški spremljevanja do Zagreba in tudi trud neprimerno pomnože. — Odbor SHS ženā za siročad v Ljubljani.

— Maršal Foch gojenec jezuitov. Maršal Foch je, kakor poročajo angleški in ameriški listi, zelo veren katoličan. Vzgojili so ga v mladosti očetje jezuiti.

— Z Reke. Begunska podpora za tu bivajoče begunce je dovoljena z dekretom št. 1563 z dne 10. avgusta t. l. Medtem ko so v Avstriji vendarle že davno začeli izplačevati begunsko podporo, so Mažari komaj te dni dovolili, da smejo avstrijski begunci od sedaj zanaprej dobivati podporo. — Hišni posestniki so ustanovili svoje lastno društvo, da s pomočjo organizacije morejo zvišati najemnino. — Na predlog mestne aprovizacije je začela državna policija zopet revidirati avstrijske tujce. Kdor ne bo mogel dokazati, da je njegovo bivanje v mestu neobhodno potrebno, bo moral kratkoma zapustiti Reko. — Ribolov v reški luki nazaduje. Dočim so lansko leto v mesecih juliju in avgustu vlovili 108.558 kg rib, so jih letos v juliju le 21.640 kg. — Mleko po 12 K liter hočejo prodajati kmetice, in sicer ne za denar, ampak za belo moko potom izmenjave. — Zaplemba čevljev in nogavic. Te dni je prišla posebna komisija, da poišče skrito blago pri tukajšnjih trgovcih. Komisija je na zvit način zaplenila pri štirih trgovcih 240 parov čevljev, ker jih trgovci svoječasno niso naznanili, in so jih prodajali brez karte po oduših cenah. Zaplenili so tudi 51 parov nogavic iz istega vzroka. Komisiji je pomagal neki galški trgovec, ki je na Reki dobro znan. Pod pretvezo, da hoče kupiti po najvišjih cenah čevlje in nogavice, je izročil trgovcem predjem, nato pa jih je naznanil pri državni policiji. — Pri potopitvi Lloydovega parnika »Euterpe« se je rešilo na podlagi uradnega poročila 31 oseb od Lloydovega moštva, katere ste prepeljali dve torpedovki na Reko. O potopitvi ni izdan uraden izkaz. — Na kr. hrv. gimn. na ziji na Sušaku se vrši vgi-

sovanje 29., 30. in 31. avgusta. Pouk se prične že 1. septembra. Ravno tako na kr. trgovski akademiji.

— Potres. Aparati v pomorski potresni opazovalnici v Trstu so 16. t. m. ob 2. uri 33 minut popoldne zaznamovali hud potres v dalavi 9000 km.

— Požar je uničil v Pinzolo na Tirolskem veliko hiš ter je 30 družin brez strehe.

— Proti tihotapstvu z živili. Da preprečijo vtihotapljanje živil iz Hrvatske v Bosno, bodo pri Novem Sadu zaprli Donavo z vojaškim kordonom.

— Proti tujcem v Salzburgu. Mestni magistrat v Salzburgu je izdal naredbo, glasom katere smejo hoteli in gostilne pri njih nastanjenim tujcem dati le tri dni hrano. Tujci, ki ne prenoče v mestu, dobe na policiji izkaznico za enkratno kosilo. Okr. glavarstvo je razen tega prepovedalo v hotelih in gostilnah za teden dni vsako meso ali mesno jed.

— Bombaž in volna s Kavkaza. Iz Tiflisa so pripeljali v Budimpešto 390.000 pudov bombaža, ki ga razdele med Nemčijo in Avstro-Ogrsko. Razen tega je došlo s Kavkaza 26 vagonov najboljših volne merino.

— Navijalci cen na žetnem dopustu. V Dunajskem Novem mestu je prijel drž. policija 10 navijalcev cen, ki so skoraj vsi v Galiciji doma. Živil, sukna, svile, sukanca, perila, obleke, so zaplenili pri njih vrednosti nad 100.000 kron in dobili beležke o vlogah pri bankah do 35.000 K. Več med njimi so vojski, ki so dobili žetni dopust za Galicijo, a ostali so ves čas v Dunajskem Novem mestu, kjer so navijali cene. Varnostni organi naj pač povsod tako odločno nastopajo, ker je to delo hvaljenejše, kakor pa strogo nastopanje proti režečem z nahrbtnikom, v katerih nosijo naberačeno blago.

— Gibraltarski predor. Madridski dopisnik »British News« objavlja podrobnosti o nameravanem gibraltarskem predoru. Orleanska železniška družba se zavzema za koncesijo. S predorom nameravajo ustvariti direktno železniško zvezo Španške z Dacar-Senegalom.

— Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem« naznanja prometnim interesom, da namerava mesca oktobra sklicati shod za Gorenjsko, in sicer na Bledu, pri katerem naj bi se cela vrsta strokovnih zadev spravila v razgovor. Zaradi tega se vabijo interese, naj »Deželni zvezi« do 15. septembra t. l. svoje želje, predloge in slučajne pritožbe pismeno naznanijo ali pa zvezini pisarni v Ljubljani, Dunajska cesta 18, dajo na zapisnik. S tem bi se zborovanje najbolje pripravilo.

— Zahvala. Slovenski oslepeli vojski v Gradcu uljudno naznanjamo, da smo na naslov č. sestre Klare Vrhunc (Odilien Blindenanstalt, Leonhardstrasse 130) prejeli od veleč. g. Benedik Dragotina, nadučitelja v Brezovici pri Ljubljani 200 K. Svota se je zbrala pri pogrebem sestanku pokojnega g. Franca Stoparja iz Ljubljane. Vsem blagim dobrotnikom Bog plačaj! — Medle P.

— Najuspešnejši letalec. Dunajsko palačo znanega nabiralca umetnin Evgena Müllerja je kupil za sedem milijonov kron generalni ravnatelj tvornic letal Camillo Castiglioni, ki je v trinajstih upravnih svetih upravni svetnik. V Berlinu je kupil Castiglioni nedavno eno sliko za 650.000 kron. Castiglioni je s svojimi letali dosegel med vsemi letalci rekord, ne da bi ga zadela kaka nesreča.

Ljubljanske novice.

Ij Komerz, ki se vrši nocoj zvečer na čast slovanskim gostom, se prične točno ob pol devetih. Žene in dekleta naj pridejo v narodnih nošah.

Ij St. Janž. Vlak odhaja iz južnega kolodvora ob 7. uri 50 minut. Udeleženci naj se javijo na kolodvoru rediteljem odbora za sprejem slovanskih gostov.

Ij Poročil se je včeraj v cerkvi sv. Petra primarij dr. Albert Botteri z gđ. Vido Štritofovo.

Ij Poročil se je danes gosp. Fran Kavčič, mag. uradnik, z gđ. Anico Jelenič.

Ij Seja šentpeterske Vincencijevske konference se vrši v ponedeljek dne 19. avgusta ob 8. uri zvečer.

Ij Uršulinka Brigita Vidovič je odlikovana s srebrnim zaslužnim križcem za požrtvovalno postrežbo bolnih in ranjenih vojakov.

Ij Priznalni dekret za odlične zasluge in patriotično delo za vojno posojilo je dobil tukajšnji načelnik podružnice avstro-ogrsko banke g. Ivan Gregorič.

Ij Iz pisarne Slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani. Vsi oni gojenci Dramatične šole, ki so se posvetili tudi plesu, ki bodo obiskovali plesno šolo gđ. Hane Vojačkove, naj se oglasijo polnoštevilo v nedeljo dopoldne točno ob 10. uri v operni dvorani deželnega gledališča. Sprejmejo se še novi gojenci in gojenke. — Stalni ženski operni zbor naj se zbere v ponedeljek ob 9. uri dopoldne v operni dvorani, stalni

moški zbor ob 10. uri dopoldne, večerni zbor ob 7. uri zvečer ter moški večerni zbor ob 8. uri zvečer v operni dvorani.

Ij **Umrli so** v Ljubljani: Anton Zemva, štota, 17 let. — Matija Kalan, ključavničar, 75 let. — Marija Kristan, mestna uboga, 86 let. — Zdravko Rupnik, narednikov sin, pol leta. — Marija Melik, zasebnica, 80 let. — Marijan Malin, livarjev sin, pol leta. — Josip Habjan, užitar, 81 let. — Martin Rataj, premogarjev sin, 15 let.

Ij **Predilnico** je kupila Zadružna centrala.

Ij **Pobegnili** sta včeraj iz prisilne delavnice prisiljenec Rudolf Nährfart, Gorenji Avstrijec, rojen leta 1885, in prisiljenec Miha Hudoklin iz Kostanjevice, rojen leta 1872. Prisiljenec Nährfart je že pred leti pobegnil in takrat izvršil pri Škofji Loki rop. — Hudoklin se nahaja celo svoje življenje v kazniščih in v prisilni delavnici, je zelo nevaren in skrajno predrzen tat. Prebivalstvo se posebno v današnjih časih opozarja na take skrajno nevarne osebe.

Ij **Poročilo z ljubljanske fronte**. Danes ponoči sta zadeli skupaj dve sovražni in ponočnjaški patrolji na Vodnikovem trgu. Prva je prodirla od Jubilejnega mostu proti Vodnikovemu spomeniku, kjer je zavzela postojanke ter se utrila ob ograji. Toda vsled nad vse sijajnega nastopa nasprotnih patrolj, ki je prodirla od Mestnega trga in ki jo je krepko podprl kralj Alkohol, je bila patrolja ob Vodnikovem spomeniku po kratki bitki pognana v beg in postojanke zavzete. Sovražnik se je umikal po Poljanski cesti. Zmagoslavna patrolja ga je neprestano zasledovala ter mu bila vedno za petami. Pleni: umazan klobuk, trije gumbi in konec naramnice, je še danes v zgodnjih jutranjih urah ležal na bojišču. — Nekemu peku se je vsled premajhne predpisane teže vojnega kruha podrla peč. Čete, ki jemlje sedaj drugod kruh, pravijo, da bi ta mož moral pred preki sod. — Sicer so bili včeraj vsi oddelki ljubljanske fronte zaposleni pri sprejemu slovanskih gostov, katere je polnoštevilno prišla pozdravit tudi ljubljanska policija s svojim glavnim štabom.

Koroške novice.

k **Osebnosti**. Poročil se je dne 12. avgusta v Celovcu g. Karel Černic, c. kr. poštar v Pliberku, z gđco. Antonijo Ehrlich, gostilničarjevo hčerjo iz Celovca. Poročal je ženinov brat g. župnik Černic. — Vladni koncipist pri velikovškem okrajnem glavarstvu Rudolf Policky je imenovan za c. kr. okrajnega komisarja.

k **Razno**. V šmohorskem okraju se je močno pojavila kuga na gobcih in parkljih. Zato je ves okraj za promet z živino zaprt. — V Beljaku je ustavila obrat mestna plinarina. — Goriško gozdno in domensko oskrbnitvo se prestavi iz Gaštanja v Celovec.

k **Ostri strelj.** »Fr. St.« poročajo iz Pliberka: Nek vojaški transport je dne 10. t. m. povzročil restavraterju Plavcu veliko škodo. Moštvo je planilo na vrt in vzelo sočivje ter sadje. To se je ponovilo pri drugem vlaku dne 11. t. m. Iz prvega vlaka je padlo pet, iz drugega troje ostrih strelj. List zahteva od vojaške komande odpravo.

k **Brez mesa**. Deželna vlada je znižala množino mesa za osebo in dan za polovico, t. j. na 5 dek, oziroma 25 dek na teden. Odredila je tudi tri brezmesne tedne, in sicer od 26. avgusta do 1. septembra, od 16. do 22. septembra in od 7. do 13. oktobra 1918. Od 2. do 8. septembra se bo prodajalo v Celovcu in Beljaku samo drago ogrsko zmrazeno meso.

k **Nezgode**. Dne 9. t. m. je na beljaškem kolodvoru železni stroj povozil 73-letnega pekovskega pomočnika Jožefa Klavora, ko je na prepovedanem mestu stopal črez progo. — V Weissensteinu je dne 25. jul. pogorelo posestvo p. d. Tomana. Ljudje so rešili komaj nepotrebnejše. Tam stanujočega drvarja Mat. Gärtnerja je nesreča tako užalostila, da se je 5. avg. obesil v svoji sobici. Otrokom je zapustil listič: »Liebe Kinder verzeiht mir. Ich kann mir vor Verzweiflung nicht mehr helfen.«

k **Ponesrečen zrakoplovec**. C. in kr. rezervni poročnik Heribert pl. Ehrfeld, star 23 let, se je dne 12. avgusta na vežbališču pri Celovcu smrtno ponesrečil. Nad dve leti je bil na laški fronti in znan kot spreten letalec. Pri padcu mu je razbilo glavo in noge. Bil je sin znanega celovškega bankirja veleposestnika Viljema vi-teza Ehrfeld.

k **Nove cene za moko** je določila deželna vlada za Koroško tako-le: Hleb kruha, težek 1120 gramov, stane 1 K 12 vin., kilo krušne moke 1 K 10 vin., kilo moke za kuho 1 K 60 vin., kilo fine pšenične moke 2 K 70 vin.

k **Po Dobernikovem pogrebu**. Koroški listi še vedno pišejo o pokojnem poslancu Doberniku, ki je bil eden glavnih stebrov koroškega nemštva in nemčurstva. Zbirajo tudi za poseben Dobernikov sklad v

nemške namene. Pogreb se je vršil med obilno oficijelno udeležbo, truplo so prepeljali v Monakovo, da ga tam se ž go. O tem piše »Mir«: Kakor je znano, odreka katoliška cerkev cerkven pogreb tistim, katerih trupla se po njihovi poslednji volji ne položijo v zemljo po krščanski navadi, ampak se dajo po poganski navadi sežgati. Rajni poslanec Dobernik je kot svobodomelec testamentarično odredil, da se njegovo truplo sežge. S tem se je sam odrek pravici do cerkvenega pogreba, za katerega mu seveda tudi nič ni bilo. Zato pogrebnih molitev tudi ni opravil katoliški duhovnik, ampak protestantovski pastir John, ki je menda tako nekak »Mädchen für alles« v verskem oziru. »Freie Stimmen« so porabile to priložnost, da bi katoliški veri eno zasolile. V 171. številki pišejo: Kakor se sliši, je knez in škof dr. Adam Heftler obžaloval, da je moral umrlemu odreči cerkven pogreb, ki bi ga bil rad sam izvršil. Za evangelsko cerkev in evangelsko duhovščino, ki uči isto vero o Bogu in Kristusu (kaj še!), ti načelni pomisleki proti sežiganju niso bili. — Da protestantovski pastir sme nemoteno prav po svoje »bлагославljati« katoliške mrličje, je tudi ena slovskih koroških — specijalit!

Prosveta.

pr **Carniola**. Letnik IX., zvezek 1. in 2. Uredniki dr. Jos. Gruden, dr. Jos. Mantuani, dr. Gv. Sajovic. Vsebinska: Viktor Steska. Slikar Matija Koželj (1842-1917). Avgust Žigon: Nov prispevek o Čopu. P. Robert Senn: Wer waren die Gründer von Sittich? Ferd. Seidl: Zemeljski potres pri Brezicah in Krški vasi dne 29. januarja l. 1917. Dr. Franc Heritsch: Versteigerung aus dem Oberkarbon von Jauerburg-Assling in Oberkrain. Dr. J. Ponebšek: Naše ujede, II., (nadaljevanje). — Slovo stvo. Albert Sič: Narodne vezenine na Kranjskem. (Mantuani). — Knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. (M.) — A. Dachler: Die deutschen Siedlungen in Nordost-Italien. (M.) — H. Pölscher: Die Huda Luknja und ihre Grotten. (M.) — Dr. P. Reinicke: Die Römerstrasse Emona-Aquileja u. ihre Sperranlagen im Birnbaumerwald. (M.) — P. Strohal: Popis desetine iz god. 1518 na vladelinostvima Bosiljevo in Ribnik (M.) — Dr. Servac Heller: Jubileum velke doby. (M.) — M. Murko: Die slavische Philologie in Deutschland. (J. D.) — Ferdinand Seidl: Die in Krain und Görz-Gradiska 1914 beobachteten Beben. (Anton Melik). — Berichtigung. (P. R. S.) — Zapiski. Dr. Jos. Mantuani: † Prof. Alfonz Müllner. — Albin Seliskar: † Jožef Stussiner. — Dr. J. Š.—r.: † Jos. Konstantin Jireček. — Dr. J. Š.—r.: † Dr. Karl Kovač. — Dr. H. Bren: Abbé Martin Kuralt mej leti 1817—27. — V. Steska: † M. Stanislava Skvarča. — V. Steska: Kranjski zvonarji na Hrvatskem. — Dr. H. Bren: Stara izjava o naši frančiškanih. — Dr. Gv. Sajovic: Skalni podor v koprski dolini l. 1917. — Društveni vestnik. Dr. J. Š.: † Anton Trstenjak. — Društveni odbor za leto 1918. — Dr. N. Omersa: Občni zbor »Muzejskega društva za Kranjsko«. — Novi udje. — Umrli udje. — P o d o b e. Koželj v moški dobi (str. 2). — Koželj v poslednji dobi (str. 10). — 1. Chatetes sp. n. (str. 62). — 2. Productus cancriniformis. 3. Productus carnicus (str. 64). — 4. Spiriser trigonalis var. latus. 5. Rhynchonella aff. grandirostris (str. 65). — Rjavi lunj (str. 71). — Obrisi letalnih peres pri lunjih (str. 79). — Pepelnasti splevec (str. 82). — Josip Stussine (str. 95). † Anton Trstenjak (str. 108). — Skalni podor v koprski dolini leta 1917.

pr **Sodobna vprašanja**. Hrvatska tiskarna franjevske provincije v Mostaru bo začela v kratkem izdajati zbirko znanstvenih brošur pod naslovom »Savremena pitanja«. Urednik zbirke je prof. Mandić. Zbirka je namenjena inteligenci, posamezni zvezki bodo obsegali 4—5 pol in bodo stali 1 K 50 vin. Zvezki bodo izhajali neobvezno, vendar upajo založniki, da jim bo mogoče že med vojsko poslati na leto po 10 zvezkov v svet. Založba te preprotno apologetske knjižnice želi, naj bi se prijavili tudi slovenski znanstveniki kot sotrudniki. Izmed Hrvatov se je oglasilo doslej 36 sotrudnikov, med njimi več vseučilišnih profesorjev. Ker morajo biti posamezni zvezki kar najbolj poceni, če naj se razširijo, prosi založba tudi materialne podpore: prostovoljni darovi naj se pošiljajo na naslov: »Zaklada Savremenih pitanja«, Hrv. tiskarna franjev. prov. u Mostaru. Zagrebški nadškof dr. Bauer je daroval v ta namen 5000 K. — Delovni načrt nove zbirke je zelo obširno zasnovan. Tu navajamo prvih 150 predmetov, s katerimi se hoče zbirka pečati in ki jih je več v rokopisu že dodelanih: 1. Razum i vera. 2. Sloboda volje. 3. Neumrlost duše. 4. Ljepota vseмира. 5. Božji opstanak. Kosmološki i teološki dokaz. 6. Potreba vere. 7. Je li svaka vera jednaka? 8. Uzroci bezvjerstva u savremenom društvu. 9. Što je nama kršćanima sv. Pismo? 10. Postanak Petoknjžja. 11. Postanak Evandelia. 12. Vjerodostoinost Evandelia.

13. Sveto Pismo i prirodne znanosti. 14. Sveto Pismo i najnovije iskopine na Istoku. 15. Razvoj mesijanske ideje kod Židova. 16. Židovstvo u doba Kristova. 17. Vjerske prilike u Grka i Rimliana u doba Kristova. 18. Historična slika Kristova. 19. Božanstvo Kristovo. 20. Isusova osuda. 21. Uskrsnuće Isusova. 22. Budizam i kršćanstvo. 23. Isus Krist osnovatelj Crkve. 24. Prava Crkva Kristova. 25. Primat sv. Petra. 26. Je li sv. Petar bio u Rimu? 27. Prvenstvo Papino u prvih osam stoljeća. 28. Kršćanski mučenici. 29. Raširenje kršćanstva u prva tri stoljeća. 30. Sveta isповijed u prvo doba kršćanstva. 31. Euharistija i prvi kršćani. 32. Pokrštenje Hrvata. 33. Postanak islama. 34. Istočni raslo. 35. Patareni. 36. Istočni raslo i Slaveni. 37. Slaveni i pape. 38. Srednji vijek. 39. Katolička Crkva i razvoj evropske civilizacije. 40. Benediktinci. 41. Pučko i srednje školstvo i Crkva. 42. Kat. Crkva i razvoj visokih škola. 43. Crkva i znanost. 44. Crkva i umjetnost. 45. Franjevci. 46. Dominikanci. 47. Skolastična filozofija. 48. Zasluge klera za znanost i umjetnost u Hrvatskoj. 49. Katolicizam i politički razvoj Hrvata. 50. Nepogrješivost Crkve Kristove i nosioca vrhovne vlasti sv. O. Pape. 51. Galilejevo pitanje. 52. Inkvizicija i njezine žrtve. 53. Uzroci protestantizma. 54. Luter i njegovo djelo. 55. Tridentinski sabor i katolička reformacija. 56. Isusovci. 57. Francuska revolucija, njezini uzroci i posljedice. 58. Jozefinizam u Austriji i njegove posljedice. 59. Sadašnje stanje katoličke Crkve. 60. Kršćanstvo i rat. 61. Nastojanje svete Stolice oko evropskog mira. 62. Patriotizam i katolička Crkva. 63. Kršćanski pojam države. 64. Božja sprava i suverenost naroda. 65. Pojam naravnog prava. 66. Politička sloboda i katolicizam. 67. Ljudska prava i kršćanstvo. 68. Međunarodno pravo i katolička Crkva. 69. Katolička Crkva i riješenje socijalnog pitanja. 70. Socijalna vrijednost kršćanske dobrotvornosti. 71. Crkva i uknuće ropstva. 72. Borba Crkve protiv liharstva. 73. Katolička Crkva i razvitak zadugarstva. 74. Socijalna vrijednost nedjeljnog počinka. 75. Stari i moderni nazori o ručnom radu. 76. Prava i dužnosti radnika. 77. Individualizam i liberalizam. 78. Kapitalizam, socijalizam i kršćanstvo. 79. Komunizam i kršćanstvo. 80. Žena u ljudskom društvu. 81. Zasluge kršćanstva za ženu. 82. Emancipacija žena i kršćanstvo. 83. Kršćanstvo i demokratizam. 84. Socijalni demokrat i vjera. 85. Privatno vlasništvo i socijalizam. 86. Alkohol i socijalno pitanje. 87. Posljedice alkohola za ljudski organizam. 88. Slobodni zidari, što su i što hoće. 89. Moderne teorije o uzrocima zločina. 90. Dvoboj. 91. Samoubojstvo. 92. Spaljivanje mrtvih. 93. Moralna statistika i vjere. 94. Jedinstvo i nerazrješivost ženidbe. 95. Roditelji, njihova prava i dužnosti. 96. Odgovna moć kršćanstva. 97. Mješovite ženidbe. 98. Civilni brak i rastava ženidbe. 99. Celibat i katoličko svećentvo. 100. Konfesije i nazadak pučanstva. 101. Kršćanski moral ili moral bez vjere? 102. Uzvišenost kršćanskog morala. 103. Pojam lepote. 104. Utjecaj vjere na umjetnost. 105. Moral i umjetnost. 106. Za što je u modi nemoralni roman? 107. Ljepota katoličke liturgije. 108. Glagolica i jedinstveni crkveni jezik. 109. Filozofija molitve. 110. Oprosti. 111. Kult B. D. Marije i svetih. 112. Indeks. 114. Silab. 114. Katolicizam i slobodna misao. 115. Sloboda znanstvenog istraživanja i kat. Crkva. 116. Sloboda savijesti, pojam i povijest. 117. Neograničena sloboda štampe. 118. Vjerska i politička snosljivost. 119. Sloboda nastave. 120. Problem života. 121. Teorija sreće. 122. Patnje u ljudskom životu. 123. Zlo, njegova narav i izvor. 124. Moderni pesimizam. 125. Materijalizam. 126. Panteizam. 127. Ili slučaj ili Providnost vlada svijetom? 128. Monizam. 129. Hipnotizam i spiritizam. 130. Kant i njegova nauka. 131. Pozitivizam. 132. Pojam i mogućnost čuda. 133. Lurdska čudesa. 134. Kršćanski nazor o svijetu. 135. Postanak svijeta. 136. Postanak života. 137. Ljepota bilinskog carstva. 138. Život kukaca. 139. Načion ili razum u životinju. 140. Postanak čovjeka. 141. Darwin i njegova nauka. 142. Paleontologija i darvinizam. 143. Teorija evolucije i kršćanstvo. 144. Diluvijalni čovjek. 145. Starost i jedinstvo ljudskog roda. 146. Svršetak svijeta prema vjeri i znanosti. 147. Izagrobni život. 148. Mogućnost uskrsnuća tijela. 149. Popis i ocjena apologetske literature kod Hrvata. 150. Glavna apologetska djela u svjetskoj literaturi.

Gospodarske novice.

g **Jesensko sadje pod zaporom**. Od 1. oktobra t. l. dalje bodo jabolka, hruške in češnje pod zaporom in se te vrste sadja sploh ne bodo smele prosto prodajati oziroma kupovati, marveč se v to svrhu ustanove po vseh deželah posebne nakupne organizacije. Po pošti bo dovoljeno pošiljati le do 20 kg navedenega sadja. Zgora bo seveda zopet povzročila, da bo sadje postalo redkost, ki jo bomo videli le, kadar bomo šli na deželo.

g **»Lika«, rudarsko i industrijalno di-oničarsko društvo u Zagrebu**. Pod tem naslovom je bil odrejen vpis gornje tvrdke v trgovski register za društvene tvrdke v Zagrebu. Društvo ima glavnico od 10 milijonov kron in sicer razdeljeno v 25.000 delnic glasečih se na donosnika vsaka po 400 K. Prehodno bo izdanih samo 10.000 delnic. Društvo se bo bavilo z nabavo in eksploatairanjem rudnikov in rudarskih koncesij na železo in druge rude doma in v inozemstvu, participiranjem in udelničarjenjem pri drugih rudarskih podjetjih. Društvo je osnovano od Banke i Stedionice za Primorje na Sušaku in Nikole Ratkovića iz Splita.

g **Ustanovitev trgovsko-geografičnega zavoda v Rusiji**. Kakor poroča »Večernje Slovo« z dne 8. junija t. l., se ustanovi s pomočjo akademika S. F. Oldenburga pri akademiji znanosti v Petrogradu trgovsko-geografičen zavod. Naloga zavoda bo, izdelati načrt za organizacijo narodnega gospodarstva, poskrbeti za državna in društvena sredstva za izpeljavo tega načrta in končno popularizacija tega načrta v Rusiji. Zavod naj obsega sedem oddelkov: 1. Ozemlje Volge, 2. Severna Rusija, 3. Zapadna Sibirija in Ural, 4. Istočna Sibirija in ozemlje Amurja, 5. srednjeazijske pokrajine, 6. Kavkaz, 7. Južna Rusija. Zavodu se priključi tudi trgovsko-geografičen muzej.

Aprovizacija.

a **Prodaja praških klobas po znižani ceni**. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v vojni prodajalni v Gosposki ulici v ponedeljek, dne 19. t. m., popoldne strankam z zeleno izkaznico B od št. 1101 do 1300. Vsaka oseba dobi ¼ kg; kilogram stane 6 K.

a **Gg. načelniki krušnih komisij se vabijo**, da se zanesljivo udeležijo seje, ki se vrši v sredo, dne 21. avgusta, ob 5. uri popoldne v mestni posvetovalnici.

a **Sladkor in kavina primes na zelene izkaznice B**. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo sladkor in kavino primes v ponedeljek, dne 19. t. m., in v torek, dne 20. t. m., pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: v ponedeljek, dne 19. t. m., dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 200, od 9. do 10. ure št. 201 do 400, od 10. do 11. ure št. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. ure št. 601 do 800, od 3. do 4. ure št. 801 do 1000, od 4. do 5. ure št. 1001 do 1200. V torek, dne 20. t. m., dopoldne od 8. do 9. ure št. 1201 do 1400, od 9. do 10. ure št. 1401 do 1600, od 10. do 11. ure št. 1601 do 1800, popoldne od 2. do 3. ure št. 1801 do 2000, od 3. do 4. ure št. 2001 do 2200, od 4. do 5. ure št. 2201 do 2400, od 5. do pol 6. ure št. 2401 do konca. — Stranka dobi za vsako osebo po ½ litra kristalnega sladkorja in ¼ kg kavine prime, kar stane skupaj 1 K 50 vin. Prisite s seboj dovolj velike lonce za sladkor in pripravite drobiž.

Zgubljeno - najdeno.

Kdor je našel ali ujel krotkega belega goloba, se prosi, da ga vrne proti nagradi: Križevniška ulica št. 2, II. nadstropje.

Izgubil se je danes dopoldne bankovec za 10 kron. Ker je izgubil reven deček, se prosi pošteti najditelj, naj ga odda Ivanu Košičku, Mestni dom, Franca Jožefa trg št. 2.

Izgubljen je na barju, v smeri od šole proti Lavrici, zametast pas z uro in srebrno verzičico. Pošten najditelj se prosi, da najdeno odda na policijski stražnici na Dolenjski cesti.

Pelжете se na obisk, greste v gledališče, kino, restavracijo in pustite svoja vrata in omare takorekoč odprte! Večinoma primitivne ključavnice vam ne nudijo skoro nobene varnosti proti vlamu s ponarejenim ključem ali vitrihom. Celotno zakrivljenim žbljem se lahko odpre večina takih ključavnic! »Viktoria« patentovani varnostni ključ odstrani popolnoma to nevarnost in reducira možnost vloma na najmanjšo stopinjo. Cena komadu 9 kron, po pošti 10 kron. Edino zastopstvo za jugoslovanske dežele in Balkan: generalno zastopstvo tovarne »Viktoria« varnostnih ključev v Zagrebu št. 24, Trenkova ulica št. 12, telefon 20—26; prodaja v Zagrebu: Bazar König, Ilica 20 in M. Drucker, Ilica 39 kakor tudi v vseh večjih železninskih trgovinah.

»Franz Josef« grenčica učinkuje naglo razredčujoče, brez bolečin odvajajoče in zanesljivo čisteče in vpliva zelo ugodno na prebavno moč želodca in črev.

Zavarovalni oddelek c. kr. avstrijskega vojaškega zaklada za vdove in sirote je izdal spis o izvajanju posojil, ki obsega najprej vrsto izjav odličnih osebnosti v pomenu podpisovanja vojnih posojil in vojno-posojilnih zavarovanj. Drugi oddelek govori o nalogah in delovanju zavarovalnega oddelka: zadnji oddelek objavlja mnogobrojna zahvalna pisma. Vojno zavarovanje je doslej podprlo skoraj en milijon družin po vojaki, vdovam in sirotam po umrlih in padlih vojaki je do sedaj bilo izplačanih preko 30 milijonov kron. Nadalje se je doslej sklenilo mnogo nad 500.000 vojnih

zavarovanj za preko 800 milijonov kron; izven tega je brez ozira na zavarovanje bilo nabranih preko 250 milijonov kron podpisov vojnega posojila. Skupno je vojaški zaklad za vdove in sirote pomnožil uspeh podpisov avstrijskih vojnih posojil za več nego eno milijardo kron. Tudi potom vojnoposojilnih zavarovanj je bilo preskrbljenih nad 100.000 vojaških družin za primer, da padejo njihovi reditelji v vojski. Zavarovanje vojaških sirot, s katerim bo v kratkem času preskrbljenih na

tisoče sirot, je poklicano, tvoriti nekoč sklepni kamen vojaškega zaklada za vdove in sirote. Iz zahvalnih pisem, ki so nastajena v knjižici, je razvidno, da se zavarovanje izvršuje v uprav socialnem duhu in v blagor ljudstva in da se v pre mnogih slučajih izplačajo vsote, ki prese-gajo pogodbene obveznosti. Iz nekega drugega poročila istega zaklada je razvidno, da so samo podpisi vključno dosedanje uspehe pri VIII. vojnem posojilu na podlagi vojno-posojilnih zavarovanj presegli

znesek 1100 milijonov kron in da je bilo doslej po zakladu za vdove in sirote doprinešenih k skupnemu uspehu avstrijskih vojnih posojil nad 1700 milijonov kron. Uspeh podpisovanja po zakladu se bo še znatno stopnjeval, ker se v smislu pooblastila c. kr. pošto-hranilničnega urada priglasi iz skupnih nabiranj kakor tudi zavarovanja vojnega posojila še nadalje sprejemajo. Tudi vsak nadaljni podpis in vsako zavarovanje vojnega posojila pri vojaškem zakladu za vdove in sirote zviša s polnim

podpisanim oziroma zavarovanjem zneskom skupni uspeh vonega posojila. — Natančnejša ustmena in pismena pojasnila o vojnem in vojnoposojilnem zavarovanju dajejo in predloge sprejemajo deželni zavarovalni oddelek za Kranjsko v Ljubljani, Frančevo nabrežje 1, I. nadstr., okrajni zavarovalni oddelki v Črnomlju, Kamniku, Kočevju, Kranju, Krškem, Litiji, Ljubljani (Frančevo nabrežje 1, I. nadstr.), Logatcu, Postojni, Radovljici in Rudolfovem in njih pooblaščen zastopniki.

Stanovanje

(mehlovano ali nemehlovano) 18 CE mirna stranka brez otrok. 3-4 sobe v Ljubljani. Takoj ali za novembrov termin. Kdor je odda ali preskrbi (takoj) ali tekom četrtletja, dobi dobro nagrado v

sladkorju

Naslov pri upravnistvu »SLOVENEČ« pod št. 2834.

Email-posodo toaletno milo

in drugo prodajam na debelo in drobno, dokler traja zaloga.

MAKS LAJOUIC, Litija.

Pozor! V zalogi imam novo navadno in zarezno

strešno opeko

po poljubni množini. Cena po dogovoru Josip Kuralt, trgovec, Domžale.

sirota ali begunka

Slovenka, stara 14 do 16 let, če mogoče boljše obitelji, k otroku v Slavonijo. Sprejem takoj. Za vojno dobo ostane v Slavoniji, potem na štajerskem. Dopisi na gospo Pavlo Bregant, Orahovica, Slavonija.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da nisem plačnica za morebitne dolge, ki bi jih naredil na moje ime moj mož. Naj mu torej nihče ne kreditira in nihče ne posodi.

MARIJA KOGOJ,

Ljubljana, Florjanska ulica št. 13.

Ženitna ponudba.

Naobražen mlad gospod, invalid, se želi priženiti k mladi gospodični, katera naj bi imela trgovino s posestvom ali boljše gostilno, lahko tudi na Spodnjem štajerskem. Vpoštevajo se tudi mlajše vdove brez otrok. Ponudbe če mogoče s sliko, na upravnistvo »Slovenca« pod št. 2870. Tajnost strogo zadržana.

Službo

rganista in cerkovnika s primerno plačo v naturalijah in denarju razpisuje

DUHOVNIJSKI URAD SLIVJE, pošta Materija, Istra.

Preklic.

Podpisana Marija Pernat s Črnuč hiš. št. 43 (Balentinka) s tem preklicujem in odlašam razširjavo besede, ki sem jih dala na zapisnik pri c. kr. dež. šol. svetu v Ljubljani dne 10. aprila 1918 proti gospodu nadučitelju Ivanu Cerar.

Plačam vse dosedanje stroške ter se gosp. nadučitelju Ivanu Cerar zahvaljujem, da je od že vložene tožbe proti meni odstopil.

Črnuče, dne 5. avgusta 1918.

MARIJA PERNAT, l. r.

Kupi se že rabljen

ALFA-posnemalnik

za 12 do 25 litrov. Ponudbe na A. Krišper, Trst, Campo Marzio.

Sprejme se

hlapec

proti dobri plači, z vso hrano in stanovanjem v hiši, v starosti od 17 do 60 let pri

IV. PERDANU, LJUBLJANA.

KUPUJEM raznovrstno suho

gozdno zelišče, gobe

malinovo, robidovo perje, tršlikovo lubje, kumново seme in drugo strupeno in zdravilno zelišče. — Plačam po najvišjih cenah.

J. LUKANČIČ, Idrija, Kranjsko.

V nadarbinskem gozdu župnišča v Polhovem gradu, parc. št. 192/2, davč. občine Črni vrh, se bo na javni dražbi dne 23. septembra 1918 prodalo

500 jelovih in smrekovih dreves

(Prsna mera 30—60 cm). — Dražbene pogoje je izvedeti pri županstvu v Črni vrhu nad Polhovim Gradcem ali pa pri c. kr. gozdnem nadzorniku v Ljubljani.

KUPIM vsako množino kumovnega semena

po najvišji ceni.

J. LUKANČIČ, Idrija, Kranjsko.

Najlepši spomin imate ako si daste napraviti od vaših padlih svojcev

povečano sliko

katero izvršuje po vsaki fotografiji in najnižji ceni do naravne velikosti fotografski atelje F. MARINKO Ljubljana, Poljanska cesta št. 13.

DEKLO

proti dobri plači 18 CE

PETER SIMNIC, posestnik, GOLOBRDO št. 15, pošta MEDVODE. 2854

Tvrdba A. Persche

si usoja svojim cenj. odjemalcem v ljudno naznaniti, da ostane od 16. do 31. avgusta

trgovina zaprta.

Sprejme se takoj pošten

HLAPEC

k enemu konju na deželo. — Več pove: F. Toman, Ljubljana, Resljeva cesta 30.

Lepo posestvo v Ljubljani

priljubljeno za spediterja, z gostilniškimi prostori, trgovino s premožem, hlevi, njivami in travniki se odda takoj v najem. Kavcije množni reflektanti naj se zglasijo pri Vodniku, kamnoseku v Ljubljani.

Zavod za straženje in zaklepanje v Ljubljani sprejme več 2784

nočnih stražnikov

Reflektanti, tudi za to službo sposobni invalidi ali penzionisti naj se zglase v pisarni v Kolodvorski ulici 28 od 5. do 6. ure popoldne. Plača po dogovoru.

PRODA SE 2743

malo posestvo

gospodarsko poslopije, hiša in hlev zidana, podi leseni, sadni vrt, njive, travniki in gozdovi v največji meri 20 oralov. Na željo tudi le HIŠA z manj zemlje. Posedstvo leži 2 uri na Ljubljano v Spod. Pirničah št. 20; tam dobé interesente tudi pojasnila.

KUPIM oziroma DAM ŽIVILA za

šivalni stroj in moško kolo

Naslov pove upravnistvo »SLOVENEČ« pod št. 2815.

Srbečico, nšaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvorno zakonito zameteno »Skabot-form« mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček 3 K, veliki lonček 5 K, porcija za rodbino 12 K. Zaloge za Ljubljano in okolico: Lektarna pri zlatem jeleni, Ljubljana, Marijin trg. Pazite na varstveno znamko »Skabot-form«!

KUPI se oziroma zamenja za ŽIVILA ali TOBAK »damsko kolo« in gumijev plašč za moško kolo. Ponudbe se prosijo na upravnistvo »Slovenca« pod šifro »VIČ 2852«.

ZAMENJAM ZA ŽIVEŽ

2 postelji

s popolno opravo, malo rabljeni. Poizve se v gostilni IVAN FLEGAR, LJUBLJANA, Zaloška cesta št. 7. 2851

KUPIM vsako množino

medu in čebelnega voska

FRANC VOKAČ, LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 5.

Kupi se

večje posestvo

v bližini Ljubljane ali sploh na Kranjskem s celim živim in mrtvim fundusom. Ponudbe je staviti na: g. Ružičke, Sodna ulica št. 2 v Ljubljani.

CERAR FRANJO, tovarna slamnatih izdelkov v STOBU PRI DOMZALAH, se priporoča gg. trgovcem in slavnemu občinstvu za obila naročila različnih SLAMNATIH SOLNOV SLAMNATIH TORBIC (cekarjev) PREDPRAZNIKOV itd. 2690

Prodam

2 lončeni peči

Več se izve pri: Franc Brenk, Dravljje 10.

Razglas.

V nedeljo, dne 18. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne prodaja se na prostovoljni javni dražbi na

Vrhniki hiša št. 8

z velikim gospodarskim poslopjem, sadnim vrtom in dvoriščem. Hiša leži ob državni cesti in v bližini kolodvora in Ljubljane. Natančnejša pojasnila daje Kmetiska posojilnica na Vrhniki.

Izurjene 2470

likarice

se takoj sprejmo v trajno delo pri Carl Hamann, Ljubljana

Edina slovenska veletrgovina

umetnega cvetja in pogrebnih potrebščin

Anton Z. Finžgar VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Kupujte le domač izdelek, to je:

Emona

PRIZNANO NAJBOLJŠI pralni prašek

Dobiva se v vsaki prodajalni!

Ročni mlin za žito!

Moj izvrni ročni mlin za žito je izbran za debelo in fino mletje vsakovrstnega žita, je pripravljen na trpežno izvajanje izmenjujoč mletvenih ploščami iz trdega materiala in skoro neporušeni tudi pri največji porabi. Neobhodno potreben za vsako gospodinjstvo. Model 4 z vrtilom za mali obrat, teža 7 kg K 130. Model 6 z gonilnim kolešcem za večji obrat, teža 12 kg K 160. Kademesno mletve plošče K 16- za par. Razpošlaja z Dunaja proti predplačilu zneska glavno zastopstvo MAX BÜHNEL, Dunaj IV, Margaretenstr. 27, odd. 32.

V NAJEM SE ODDA

lepo posestvo

na Dolenjskem, v zelo rodovitnem kraju, pod zelo ugodnimi okoliščinami. Odda se za več let z eventualno predpripavo do nakupa v poznejšem času. Obenem se želi v zameno vzeti v najem ali malo posestvo, ali vsaj hišica z vrtom, ali stanovanje na deželi (če ni drugače, tudi v mestu), najraje na deželi — na južnem štajerskem ali v bližini Ljubljane. Naslov pove upravnistvo »SLOVENEČ« pod št. 2816.

IVO RAMOVŠ

rez. poročnik

ZORICA DRVAR

poročena.

Trst, dne 17. avgusta 1918.

PRODA SE:

nova konopnena vrv za perilo, železen posteljnjak z modrocem, vojaška postelja, podobne, umivalnik, omara, ilustr. knjige. Starinarji izključeni. Vprašanja na upravo lista pod št. 2908.

GORICA : F. Batjel LJUBLJANA Stalna ul. 2-4 Stari trg št. 28 trgovina in mehanična delavnica. Moška in ženska DVOKOLESA še s staro pneumatiko, ŠIVALNI in PISALNI STROJI, GRAMOFONI, ELEKTRIČNE ŽEPNE SVETILKE. Najboljše BATERIJE. Posebno nizka cena za preprodajalce.

Mini za drobljenje

Konst. Pálffy, Praga, II.

Havličkovo nam. 32. 2685

tambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Cerne,

graver in izdelovatelj kavčuk-štambilijev

Ljubljana, Duorni trg 1.

Izurjena, povsem poštena

kuharica

se išče proti dobri plači k 2 osebama. Naslov na upravo »Slovenca« št. 2011.

Umetno gnojenje

bo samo

Vaša korist

toda ne odlašajte! - Zahtevajte takoj ponudbe na 20% kalli-jevo sol in 14% kajnit Poznejših naročil vsled težavnega uvoza ne bo mogoče izvršiti! Pojasnila so vam na razpolago! Jamstvo za kakovost! VINKO VABIC, veletržec, Zalec, Juž.-štaj.

Proda se

posestvo

oddaljeno 23 km od postaje Črnomelj in 16 km od Kočevja, obstoječe iz njiv, travnikov, gozdov in pašnikov, v skupni površini 17 hektarov 17 arov 84 m² in z vsemi gospodarskimi poslopji. Posestvo se lahko ogleda vsak dan, najnižji ponudek 30.000 kron. — Proda se le Slovincu ter daje vsa pojasnila Stane Jakša v Črnomlju.

Kranjska deželna podružnica

n.-a. dež. življenske in rentne, nezdodne in jamstvene zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12, II. n.,

sprejema zavarovanje na doživetje in smrt, združeno tudi z vojnim rizikom, otroških dot, rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

— Javen zavod. — Absolutna varnost. — Nizke premije. —

Prospekti zastoj in poštne prosto. — Sposobni zastopniki se sprejemajo pod najugodnejšimi pogoji.

G. kr. avstrijski zaklad za vdove in sirote

zavarovalni oddelek

sprejema še nadalje

zavarovanja na 8. vojno posojilo :: pod najugodnejšimi pogoji ::

Tako zavarovanje olajša vsakomur zajetje VIII. vojnega posojila z malimi delnimi vplačili v daljši ali krajši dobi. Premije se morajo plačati tudi z vojnimi posojili sedme ali prejšnjih izdaj.

Zahtevajte ustmena ali pismena pojasnila pri deželnem zavarovalnem oddelku v Ljubljani (Frančevo nabrežje 1, II.), pri okrajnih zavarovalnih oddelkih v Črnomlju, Kamniku, Kočevju, Kranju, Krškem, Litiji, Ljubljani (Frančevo nabrežje 1, I.), Logatcu, Postojni, Radovljici in Rudolfovem in pri njih pooblaščenih zastopnikih. 2774

— Sprejemajo se spretni in zanesljivi akviziterji. —